Ч. 160 (14.409). Львів, неділя 19. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святкування 25-ліття Українського Пласту.

Комунікат Команди Союзу Українських Пластунів Емігрантів.

Команда Союзу Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ), одинокої під теперішню хвилину легальної та статутової української пластової організації, влаштовує в днях 28. і 29. листопада 1936 року в Празі (Чехословаччина) „Свято 25-ліття Українського Пласту“. Мета свята: зробити підсумок виконаної дотепер праці, віддати шану всім тим, що причинились до розвою Українського Пласту, зясувати теперішне положення та можливости і на їх основі намітити дальшу працю.

На програму свята будуть складатися: I. святочний, поширений Загальний Зїзд СУПЕ, що відбудеться в суботу 28. листопада пополудні. II. В неділю 29. листопада відбудеться ранком Пластова Ювилейна Академія (пластовий гимн, промови-привітання, святочний реферат, національний гимн). III. По Академії буде відкрита пластова вистава: „25 літ Українського Пласту в краю і на чужині“.

З нагоди цього свята приготовляється видання ювилейного альманаху: „Український Пласт — 1911—1936“. До співробітництва мають бути запрошені всі визначні пластові робітники — і ті, що з якихнебудь причин вже відійшли від Пласту. Завданням альманаху є: вірно схопити розвій Українського Пласту, зареєструвати досягнення та успіхи нарівні з невдачами, вшанувати память тих, що відійшли та всіх тих, що заслужилися для Українського Пласту.

Крім того вийде святочне, збільшене число „Пластових Вістей“ — тепер одинокого українського пластового періодичного часопису.

В проекті є видати памяткову відзнаку.

Матеріяли для вистави та до альманаху, листи, привітання, датки на влаштування свята та замовлення ювилейних видань слати на адресу: Sojuz Ukraj. Plastuniw Emigr., Praha 1, pošt. přihr. 210, C.S.R.

За К-мду Союзу Українських Пластунів Емігрантів:

Роберт Лісовський, командант. Ірина Посацька, секретар.

Монархістичне повстання в Еспанії?

Телефонічна сполука зі закордоном перервана.

ЛЬОНДОН, 18. 7. ПАТ. **Від вчора від год. 21. телефонічна сполука Еспанії зі закордоном перервана.** Кореспондент „Дейлі Експрес-у“ зателефонував до своеї редакції: „Я в телефонічній централі, коло мене цензор. **Урядово повідомляю, що уряд панує над положенням і що ужив усіх засобів для оборони республиканського ладу**“.

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як подає „Ле Пті Парізіен“ з Мадриду на основі інформацій, що їх дістав рано, **в Мадриді та в кількох інших містах вибух контрреволюційний рух. Уряд оголосив, що панує над положенням, що військо і цивільна ґвардія залишилися йому вірні та зуміли здавити повстання монархістів.**

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як подають з Бордо, нині рано на франко-еспанській границі панував повний спокій. Залізнича та самоходова сполука не перервана.

МАДРИД, 18. 7. ПАТ. У Кінтанар дель Рей дійшло до крівавих заворушень. У Барсельоні не зважаючи на поголоски — панує спокій.

I ПО КОЛЬОНІЯХ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Кружляють непотверджені дотепер поголоски, що у південній частині еспанського Марока вибухли заворушення.

Диктатор Кантону втік.

ШАНГАЙ, 18. 7. ПАТ. **Нічю з пятниці на суботу заломилася оборона Кантону проти Нанкіну. Ген. Юганінґ (якого Куомінтанґ назначив новим начальним вождом кантонських військ) зажадав у четвер від кантонського диктатора ген. Ченчітанґа, щоб він до 24-ох годин зложив урядування і покинув Кантон. Ченчітанґ відбув учора нараду зі своїми співробітниками та заявив, що під натиском публичної опінії подається до димісії; опісля на британській канонірці відплив до брит. кольонії Гонконґу.**

ШАНГАЙ, 18. 7. Домеї. Вістка про втечу ген. Ченчітанґа до Гонконґу здається неправдива, зате нема сумніву, що передвчора він зрікся командування.

ШАНГАЙ, 18. 7. ПАТ. Вчора убили брата Ченчітанґа, що був орґанізатором збройної оборони Кантону.

КВАНҐСІ ДАЛЬШЕ БОРОНИТЬСЯ?

ШАНГАЙ, 18. 7. Домеї. Ген. Літсунґен, один з вождів пров. Кванґсі, заявив у відозві, що хочаб навіть ціла кантонська армія піддалася Нанкінові, військa пров. Кванґсі боронимуться дальше.

Анґлія фортифікує пограниччя Абісинії.

ХАРТУМ, 18. 7. ПАТ. У добре поінформованих колах сподіються, що з огляду на зміну положення в Абісинії Анґлія скріпить помітно свої війська у Судані незалежно від висліду переговорів з Єгиптом, крім того збудує там нові стратеґічні шляхи та укріплення.

КАЇРО, 18. 7. ПАТ. Надійшла відповідь з Форін Офіс дотично військових клявзуль анґльо-египетського договору. Нині розглядне її редакційна комісія анґльо-египетської конференції.

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ПОКИДАЄ ЄГИПЕТ.

ЛЬОНДОН, 18. 7. ПАТ. Більша частина британської военної фльоти покине Олександрію: 8 кораблів відпливає нині на Мальту, 1 до Греції, так що лише 3 лишаються в Олександрії.

I ҐІБРАЛЬТАР.

ҐІБРАЛЬТАР, 18. 7. ПАТ. Всі военні кораблі, що належать до метрополітальної ескадри, відплили до Анґлії. З корабельних доків звільнили нині 600 людей.

Як невтралізувати впливи чужої школи?

Наслідки реформи шкільництва. — Господарська нужда нашого села. — Завдання бурс і захоронок перед війною і тепер.

Львів, 18. липня 1936.

Недавня реформа шкільництва в Польщі та ще більше відома всім шкільна політика на наших землях майже внеможливлюють здібним дітям нашого селянства доступ до середніх шкіл різного типу: ґімназій, торговельно-промислових шкіл чи ріжнородних ліцеїв. І нині якби селянин, ремісник або дрібний купець відважився післати свою дитину до середньої школи, переборовши страх перед нечувано високими оплатами за шкільну науку, яка зовсім не менша від оплат за студії по високих школах, то мусить перебороти ще й нечувані перешкоди, що їх висунув новий шкільний закон. Такий відважний батько мусить записати свою дитину в першу чергу до семиклясової школи, які звичайно розміщені по містечках, а по селах здебільша у польських кольоніях, або у селах з перевагою польського елементу.

Чомуж це так? Бо згідно з новим шкільним законом лише абсольвенти семиклясової школи мають право здавати вступні іспити до ґімназій, торговельно-промислових шкіл і ліцеїв, байдуже, державних чи приватних. І цієї перешкоди сільська дитина, що має у себе одно- або двоклясову народню школу, не перескочить, хіба що вчиться приватно і здає опісля іспити в семиклясовій школі. Отже така дитина, якщо нема в близькому містечку або місті семиклясової приватної школи Р. Ш., або коли батько не має змоги післати її до своєї рідної школи в більшому місті, опиняється не лише в зовсім чужій школі, але нерідко і в чужому середовищі. І дитина мимохіть підпадає під чужі впливи, відорвавшись від рідного села, батьківської хати і рідного середовища, що з успіхом невтралізували перші впливи чужої школи на селі. Підпадає не тільки під впливи чужої школи й чужих виховників, які намагаються защіпити в молоду душу всіми можливими засобами нові поняття про батьківщину, любов до чужої традиції, історії й пониження рідної дитині історії та традиції але й набирається теж поганих манір, особливо, коли мешкає в якогось возьного чи іншого державного або самоуправного службовика, або в якогось ревного „обивателя“ міщанина.

Ось так поволеньки і під впливом школи та її нинішніх метод і під впливом чужого середовища сільська дитина небирає диковинних та шкідливих манір, бо засвоює собі псевдо-панський, такий модний у наших сусідів „шляхотський“ спосіб життя на широку мірку, понад стан і т. д. Але найстрашніше те, що такі методи і таке чуже середовище викривлюють характери раз на все такої дитини зі села, яка до того часу жила під твердою, але справедливою рукою своїх батьків. А коли ще така сільська дитина не є здібна та сама не попрацює як слід над собою, то швидше чи пізніше впаде по дорозі та заломиться цілковито. Це сумне і болюче явище наших днів.

Нема сумніву, що правдиве та основне виховання і під національним оглядом і під оглядом практичного підготування до важкої боротьби в щоденному житті за істнування може дати і дає лише своя рідна школа, лише свої рідні учителі, осяяні великою ідеєю тяжкої праці над вирібленн-

вам душі, виростанням характеру і світогляду молодого покоління свого народу. Лише рідна школа і рідний учитель уміють розвинути ум дитини й дати їй потрібне знання і такі громадянські чесноти, які озброюють молоде покоління до творчої праці в користь свого народу.

Тому, що наша шкільна молодь із сіл живе по містечках і містах здебільша відірвана від тепла батьківських домів та не має сприятливої атмосфери, щоб плекати відповідні почування і чесноти згідно з національним ідеалом, таку атмосферу мусить витворити та окружити нею свою молодь саме українське громадянство. З цією метою українське громадянство мусить розбудувати сітку постійних садків та захоронок для дітвори у дошкільному віці в усіх містах, містечках та селах, головною у селах, загрожених денаціоналізацією. Для молоді в шкільному віці слід створити низку бурс, що булиб вивінувані як слід та — що важніше — мали правдивих виховників-настоятелів, які не лише розумілиб молодь, але своїм ідейним життям давалиб також приклад, як спартанськими методами треба й можна поборювати життєві перешкоди та осягати свою ціль. Передвоєнний тип бурс, який давав переважно лише приміщення молоді і механічними засобами хотів привчаїти її до послідовної праці, дисципліни й послуху, не зовсім відповідає теперішнім умовинам життя.

На жаль, по світовій війні у нас справу бурс дуже занедбали. І тому можливий у нас навіть такий дивогляд, що в одному нашому повітовому місті вибудували ще перед війною солідний дім для бурси, який ще й дотепер стоїть невикористаний і навіть не докінчений — тоді, як наша молодь не має де мешкати і тиняється по всяких норах, або йде до польської бурси і денаціоналізується.

Матеріяльна сторінка вивінування і ведення бурс чи захоронок не повинна бути головною перешкодою при розбудові їхньої сітки. Бо навіть наше збідніле громадянство дасть відповідні фонди й засоби на вивінування й ведення бурс та захоронок, якщо побачить корисні наслідки їх праці і батьківську руку у приготуванні молоді до твердого життя. Найкращим доказом цього — це сильна розбудова мережі дитячих садків по наших селах в останніх роках. Селянство, переконавшись про корисний вплив садків на своїх найменших, дає на садки радо останній сотик і тішиться разом зі садівничкою успіхами малих діточок. Наслідок дитячих садків такий, що в багатьох місцевостях батьки роблять заходи, щоб заснувати в них постійні захоронки, в яких увесь рік дітвора була би під впливом виховниці-учительки.

З таким самим довір'ям поставляться напевно батьки шкільної молоді і ширше громадянство до бурс, якщо виховники докладатимуть усіх зусиль над всестороннім вихованням молоді. Розбудова густої сітки бурс під теперішню пору дасть змогу нашому збіднілому громадянству побороти всі труднощі нинішньої шкільної політики та уможливить нашій незаможній молоді доступ до середнього шкільництва. Дешеве життя по бурсах дасть теж змогу примістити безплатно найздібніших дітей зовсім незаможних батьків, які марно пропадають зі шкодою для цілої нації. Тоді вдасться теж видобути лекше ті таланти, які скрито дрімають у народній масі і ждуть на припадок та мецената, щоб ними заопікуватися. А що ми не маємо меценатів — мусить заопікуватися найбіднішими і найздібнішими увесь нарід.

Напрям у цій праці повинні надати і перевести її в життя культурно-освітні установи, використовуючи безробітних висококваліфікованих учителів (ок) з середніми та високими студіями. Отже використаймо вакаційний відпочинок на те, щоб повести в терені відповідну підготову і по вакаціях засіяти ввесь наш край цілою мережою нових захоронок і бурс!

Орґанізація держави збудована на насильстві.

З розмови із земляком, що втік із Совітів.

Припадок хотів, що я був присутній при тому, як до редакції одної з українських газет у Львові прийшов один пан, що недавно вернувся зі Совітів, де прожив досить довгі літа. Зрозуміло, що цього живого вістуна з другого світу обступили з цікавістю члени редакції та почалось довге розпитування. Падали запити за запитами.

Очевидно, почалось від найближчої для українців справи — про стан національної свідомости на Україні. Питали уста і в душі було бажання почути спрагнену відповідь, що там на Україні все готове до повстання проти Москви. Це часто так буває, що кожний з нас не тільки хотів би почути саме те, чого собі бажає, і взагалі розяснює звістки так, як це найприємніше йому відповідає.

Здається, нікого не вдоволила перша відповідь рідкого гостя, що там на Україні форма своя, українська, але зміст чужий, комуністичний. Це зрештою така вже шабльонова формула, що через свою збуденілість затратила для нас і свій зміст, хоч власне у цих знайомих витертих словах криється великий та бадьорий для нас сенс: український рух стає, коли його офіційно признали; українська форма — слово, пісня, книжка, газета, навіть устроєво-політична демагогія у вигляді окремих органів української влади — все робить свою роботу, яка при тому не йде по лінії москалів-окупантів. Словом, українство росте, хоч це не виявляється для нас в таких формах, як цього нам хотілось би.

Проте для мене було психольоґічно зрозуміле друге питання наймолодшого з нас: а що це таке було в Одесі, з виступом українських націоналістів? І треба було побачити розчарування, коли впала відповідь, що цього виступу правдоподібно не було, бо большевики самі часто аранжують нібито виступи контрреволюціонерів, коли їм треба або виправдати свої невдачі або застосувати терор у деяких місцевостях. З другого боку, на Україні не може бути тепер ніяких спільних, заздалегідь підготованих виступів. Там без перерви панує система нечуваного політичного терору, коли кожний непевний ані свого життя ані становища ані маєтку. Большевики до досконалости довели систему „слежки", слідкування за поведінкою одиниці — і тому в царстві комуністів кожний боїться своєї власної тіни, боїться брата або батька рідного. Маю враження, що цього ані не розуміє ані цілковито не оцінить особа, що сама не переживала того браку індивідуальної свободи. Автім тут криється Ахилева пята комуністичного режиму, і більшовизм впаде саме тому, що на довшу мету не можна відобрати від міліонів людей того, що є найбільшим даруноком Неба людині — її індивідуальної свободи. Щоб краще це зрозуміти, варто перечитати у геніяльного Достоєвського в його „Братях Карамазових" розділ під назвою „Леґенда про великого інквізитора", — це давнє пророцтво про прихід большевицького раю чи найглибшу аналізу істоти комуністичної влади.

Попри нестерпний для людської гідности особистий гнет, що стихійно зроджує у кожному зокрема тугу за свободою, у парі зі зростом тієї туги мусить відбуватись процес скріплення національної свідомости. Большевики це добре відчувають, і тим лише пояснюється масове заслання українців на Сибір у часі введення на Україні колективізації сільського господарства. Тоді на заслання вислали большевики до 25 відсотків українців — таку цифру подав нам гість зі Совітів. А тепер українців, що кінчають вищі студії на Україні, москалі посилають на працю вглиб Росії, а на Україну спроваджують переважно жидів, почасти москалів.

Після цих питань про стан національної свідомости на Україні — хотілось вияснити собі силу ворога, передовсім самої системи, що поставила собі метою розбудувати промисловість в державі та у звязку з тим дати населенню економічний добробут. І ось довідались ми, що упромисловлення краю поступає вперед і що якість продукції все зростає. Так само наладжено і транспорт, на розстрій якого донедавна вказували, як на слабе місце у большевиків. Але промисл покищо в достаточній мірі забезпечив технічно лише совітську армію. Армія взагалі — це очко у большевиків і вояків дуже добре кормлять та зодягають; значно краще, ніж за царських часів. Проте цікаво, що комуністи не дуже числять на свою армію, а більше хіба надій покладають на союзників своїх на задах чужих армій, що їх має придбати для них надзвичайно скріплена робота III-го Інтернаціоналу. Це дуже сильно акцентував наш інформатор і тут не міг він не висловити свого здивування, що так мало у Польщі та здається у цьому світі борються з комунізмом на власному ґрунті.

Совітська промисловість ще не може створити добробуту для маси населення, хоч економічне положення загалу і одиниці значно покращало. Найкраще живуть комуністи та урядовці, серед яких на Україні до 90 відсотків творять жиди. Робітництво неоднаково забезпечене; назагал воно ще живе значно гірше, ніж навіть безробітні у буржуазно-націоналістичних державах. Селянству ще гірше, ніж робітникам; тільки в деяких колгоспах живуть непогано. Слабе місце у большевиків у містах — брак відповідних і задовільних мешкань: міста надзвичайно сильно зростають і житлове будівництво не може поспіти за цим зростом.

Найкращий відтинок у діяльности большевиків — це культурно-освітній. Мережа шкільництва надзвичайно розбудована: кожна дитина обовязково проходить 7 кляс школу, а з нового року — це вже буде 10 кляс. школа. У школах усіх типів і ступнів дітям дають безплатно друге снідання із двох страв, дають всі книжки, зшитки, приладдя. У вищих школах всі студенти дістають стипендії. Цікава атмосфера панує в школі: попри педаґогічну раду працюють ще комітети учеників та батьківські комітети. Батьківські комітети слідкують за харчуванням дітвори та за тим, чи відповідні відносини між педаґоґами та учнями. Цікавіша самодіяльність учеників, хоч вона зосереджена в комсомольських ячейках. Молодь дуже багато вкладає праці і зусиль, щоб піднести рівень школи та науки. Просто неймовірне те, що у школі нема ніякого зверхнього примусу, ніяких кар тощо. На учня стараються впливати психічно і це входить у круг обовязків педаґогічного тіла і організацій самої молоді. Традиція старої передвоєнної середньої школи, що дуже високо стояла, як бачимо, затріюмфувала. Я особисто добре знаю передвоєнний педаґогічний світ у царській Росії та переживав метаморфози совітської школи аж до 1922 р. — тому скажу, що вповні повірив цим інформаціям про шкільництво у Совітах. І саме тут добачую друге слабе місце комуністичного режиму: у школі чейже панує значно інша атмосфера, ніж у політичному житті. У школі нема гнету: одиниця свобідно розвивається, і тому не дивує мене, коли, читаючи різні описи подорожників по Совітах, все зустрічаю згадку про те, що молодь сильніше часом, як старші особи відчуває тугу за індивідуальною свободою, що прагне вона вільного повітря.

Побіч зі школою, до піднесення культурного рівня у Совітах значно причинились кіна, театри, радіо, музична та інша мистецька праця. Кіна, театри, радіо, концерти — всі обовязково мусять відвідувати: в кожній інституції є местком — місцевий комітет, що слідкує за цим і на зібраннях у клюбах розпитує кожного свого члена, чи був на даному концерті чи виставі, яке виніс враження, що йому подобалось, а що ні, які його побажання на майбутнє і т. д. Безперечно, що цей культурницький примус, хоч він і вражає нас, мусить причинитись теж до зросту почуття власної гідности людини і тимсамим до зросту туги за індивідуальною свободою.

Цю тугу за свободою мусить скріпити ще одна цікава подробиця, про яку чув я з інформацій про Совіти. Більшовики поставили ставку на талановитих і дбайливо вишукують талановитих дітей, навіть серед лишенців, якими дбайливо опікуються, дають їм відповідну до здібностей освіту, тощо. „Дорогу талантам" — це нове гасло комуністів, або викличе еволюцію політичного режиму у Совітах, або доведе до революційного зриву.

Комуністичний режім насильства над свободою людини зможе перемогти лише вповні визволена і вільна людина.

С. Х.

—o—

Реальна підстава.

Як марнується наша інтелігентна молодь.

I.

Український нарід опинився дивним присудом долі під колесами історії. З великих революційних змагань виніс він державницьку традицію та ідейну, патріотичну молодь — єдину надію кращого завтра.

Тяжкі часи, в яких мусимо жити можуть наш нарід вивести на арену історії або присипати його пилом забуття. Це вже залежатиме від енергії молодої генерації нашої інтелігенції і її праці на всіх ділянках національного життя.

З усіх справ, які ворушать під теперішну хвилину наше національне життя — найважніша — **це проблєма молодої інтелігенції — її психіки та її матеріяльного забезпечення.**

Коли доля нашої сільської, чи реміснинької молоді тяжка, але не безвихідна, бо з розвитком нашого господарського життя і переборення кризи, — автоматично поліпшиться її життя — то доля нашої молодої інтелігенції просто жахлива. Для нас це тим сумніше, що її трагізм — це трагізм нації. Трагедія наших буднів у тім, що майже ціла інтелігентна молодь обох полів у віці від 25 літ вгору — хоч і кінчить гімназії, семінарії та інші високі школи позбавлена праці, не має можливости стати самостійною та створити собі варстатів праці. Змушена обставинами веде вона злиденне життя, сидячи по селах і містах на „ласкавім" хлібі, на шиї родини — по селах і містах і не працюючи продуктивно у своїй професії — зідає і так вже мізерні економічні засоби.

Ось жахливі цифри: 7.000—10.000 молодих інтелігентів — обох полів — без надії на краще **завтра.**

II.

На цей трагічний стан нашого інтелігентного покоління зложився цілий ряд причин, з яких найважніші — політично-господарські.

Від 18. літ у нашім політичнім положенні — спихають нашу інтелігенцію з державно-самоуправних посад. Лише маленький (1—2%) горстці — абсольвентів високих шкіл — удається сяк-так приміститися. Для величезної більшости (98%) замкнені ворота для якихнебудь державних посад.

Від 1930 р. рікрічно — парусот українських абсольвентів — середніх і високих шкіл — входить у життя і автоматично — стає в сірі ряди — безробітних умових робітників — безробітних від уродження (бо безпосередно по скінченні науки). Перед цією молодю стає в цілій ширині марево безробіття і бездомности.

Зростаюча від 6. літ господарська кріза, що підорвала основи господарського добробуту населення — довела до того, що і український господарський розвиток, його гін, зменшився, а в парі з цим прийшов господарський застій, що викликав зменшене запотребування на умових працівників, а подекуди довів до редукції вже працюючих.

Хоч і українська кооперація поборює кризу і у свою орбіту втягає щораз то нові ділянки господарського збуту, однак вона через колишню короткозорість проводу, що занехав мобілізацію масових ощадностей від міліонових мас у літах добробуту — не може якслід розгорнути своїх крил і стати єдиною монопольною експортовою станицею нашого села. Тому нині і кооперація з вище наведених причин може дати працю рівно лише десяткам молоді.

Коли до цього додамо, що вільні професії як адвокатура є, у занепаді, а адвокатські аплікаити здебільша безплатно практикують, бо лише винятки заробляють на утримання — то образ нужди, роспуки та безрадности молоді — стане нам ясно перед очима.

III.

Опинившись на дні матеріяльних можливостей, лише дрібна частина молодого нашого покоління інтелігенції — станула на шлях життєвого реалізму. Вона кинулася до дрібної, муравлиної праці — творячи нові цінності, відповідно до своїх грошевих засобів — створила ряд нових варстатів праці у торговлі і промислі, при яких веде скромне, працьовите життя.

Величезну більшість нашої молоді, абсольвентів високих шкіл, — що сидять по селах і в містечках — опанувала через бездільне сидження у батьків на прошенім хлібі духова депресія та пасивізм, і вона прислухується до якихсь вимріяних можливостей і конюнктур. Духова депресія цієї молоді викликує в неї нервове виснаження, подразнення, яке знову таки вилива ється в надмірній критиці і нарікканю на всіх і на все довкола.

Меншу частину молодої інтелігенції — повну активізму — не зломила чорна дійсність нашого життя.

Вона пішла за гаслом **contra spem spero,** почала виживатися у сфері політичних ідей, а не навчена старшим громадянством до конструктивної праці — пішла за своїм темпераментом: Не маючи перед своїми очима ясних конструктивних гасел, опрацьованих плянів — можливих до здійснення, — молодь замісць бути заприсяжена розумом батьків до розбудови національного легального життя і працювати теж на політичному полі, для культури, та економії — і ця праця дала би її в майбутнім працю і хліб. Тимчасом вона, щоб забити в собі нудьгу і почуття меншевартности, кинулася з роспуки на буруни політики. Не маючи засвоєних конструктивних гасел, молода наша інтелігенція — стає критикувати старших, вилюмлюватися з дотеперішніх форм нашого життя і просто підносить бунт проти обставин життя і старшого громадянства, неслушно приписуючи йому свою трагедію. Ця горяча, імпульсивна молодь кинулася в обійми революційного націоналізму, з наівною вірою, зродженою з роспучливого життя, що „хочу" значить „можу".

А епільог цієї трагедії? Сотні молодих інтелігентів за вязничою решіткою, ряд березових хрестів на сірих могилах, маса звихнених іституваль — ось наслідок акції, зродженої з роспуки молоді в погоні за щастям рідного краю і за особистим місцем — пристанню під сонцем.

Ця страшна гекатомба нашої молоді — змусила і найбільш-гарячі голови до рефлексій. Минають роки, щораз більше відходять в даль і забуття 105% „методи діяння". Серед молодої інтелігенції беруть верх — цілком слушно **гасла конструктивної, муравлиної праці.** Щораз більше бачимо молоду інтелігенцію поруч посивілих голов їх батьків — при спільній, дружній національній роботі.

Одначе перед нею станула страшне марево: **безробіття,** яке затяжило над майбутністю.

IV.

Перед нашим громадянством стає величезне завдання дня — історична проблема — **не дати змарніти нашій молодій інтелігенції** — вихованій здебільша на західно-европейській культурі.

ЛЕОНІД ЛЕНЧ.

Чистий рахунок.

Молодий чоловік совітський ударник, Паша Трофимов рішив розвестися із своєю жінкою Нюрою, з якою прожив повних сім місяців.

Це рішення освітило патлату Пашину голову напередодні того дня, коли він звичайно раз на тиждень ходив до кіна „Аврора" і там мусів стояти у хвості. Нюра домагалась чотирьох тістечок, а вирахований Паша пропонував обмежити свої орудки до двох булок. Булки і тістечка піднялись на високий рівень дискусії, а дискусія перейшла непримітно у сварку.

Вони нічого не купили, станули собі в темному кутку кінового коридору оподалік юрби і там Нюра несподівано розплакалась.

— Ех ти, скупендряго! — кричала вона крізь сльози. — Для рідної жінки жаль тобі двох рублів! А коли залицявся до мене як наречений, то по пів кіля солодощів тягнув за собою. І навіть не моргнув!

Паша стояв увесь червоний, схвильований, подібний до побитого боєвого півня і боронився енергійно:

— Ну і тягнув за собою! І що з цього? Дурний був і годі. Обітри сльози, дурна. Люди зглядаються на нас.

— Нехай зглядаються на такого хапуна! Сто літ живу з ним і прошу його купити мені пушистий берет... усіж носять пушисті берети: Клава Колчикова, Дуся Поклепкина, а де мій пушистий берет, відповідай?

— Який берет? Що це все має спільного з беретом? Обітри сльози. Булки сто разів важніші від берета і всяких цукорків. Скажи мені, чого ти хочеш?

— Інший чоловік, то сам біжить до крамниці і купує для жінки це і те... А ти купиш що? Тримаєшся за кишеню. Як тільки виплатили тобі гроші, то ти зараз ша-мах у Мосторг і купуєш собі скарпитки!

— Мовчи дурна! Скарпетки скоро рвуться. Не можуж я як Лев Толстой ходити босо. Скажи, чого ти хочеш?

Не дочекавшись у кіні черги, щоб дістати білет, пішли вони додому.

Вранці Паша Трофимов пішов порадитись, як то там з тими розводами до свого приятеля Васьки Смичкова. Васька мав славу досвідного чоловіка в таких справах: жонатий був пять разів і покищо заживав життя у парубочому стані. Той реєстрований Дон-Жуан сидів випадково дома. Не сидів, а стояв у лілевих підштаних і „рубашці" з краваткою, при своїм бюрку, прасуючи штани. Вислухавши Пашину скаргу, Вася сказав авторитетно, вимахуючи залізком:

— Само собою розводитесь. З таким характером як у твоєї Нюрки, ти ніколи собі пристойного убрання не змайструєш. Розводись! Заплатиш у Затсі трирублівкуючку і музика скінчене. Навіть можеш тимчасово мешкати в мене.

Від Васі Смичкова Паша вернувся додому спокійний, самовпевнений і трошечки сяяний. Розвід, розвід! До тілька з уськими сентиментами. А любов буває тільки у поезії.

Нюра приняла Пашину заяву про розвід сміливо і холодно. Мала горду врачу. Хоч уста в неї затремтіли та очі розяснились, вона заволоділа собою і сказала:

— Будь ласка. Хочби завтра.

Пішли вони брати розвід у 2-ій пополудні. До вечора Паша не мав роботи. Підчас перерви на обід він зайшов до крамниці, де працювала Нюра і десять хвилин пізніше сиділи вони у маленькій закратованій почекальні бюра реєстрації подруж. У тій самій кімнатці сім місяців тому вони дістали шлюбні документи. З тою ріжницею, що тоді мусіли входити у двері праворуч, а тепер у двері ліворуч. Сумно, сумно, товариші! І тяжко нераз жити на світі!

Нарешті з лівих дверей вийшов останній клієнт кімнати розводів — високий, опасистий мужчина з подряпаним лицем і підбитим оком. На його обличчі сяла щаслива усміпка. Переглянувшись Паша і Нюра, немов би в холодну воду пірнули — у страшну кімнату.

За великим писальним столом у „розводовій кімнаті" сиділа груба румяна дівчина з веселими кучериками. Очі в неї сміялись, мабуть від надміру здоровля.

— Хочемо розвестись, але скоро — сказав Паша Трофимов — бо не хочемо на службу спізнитись. Причина звичайна — характери невідповідні.

Нюра мовчки кивнула головою. Маленька сльоза впала на відкриту велику книжку і розлилась синенькою плямою.

— Дістати розвід це коротка справа — озвалась опасиста старша жінка — але чи добре обдумали все, заки сюди прийшли?

— Обдумали, обдумали — відповів Паша. — Або що?

Нюра знову кивнула головою і знову дві слізки впали на відкриту книгу розводів.

— Ну щож? — відповіла реєстраторка — розведу вас

Подумала на мить і спитала:

— Тільки мусите знати, що тепер розвід коштує сто рублів, нова таксо.

— Кілько? — спитав хрипко Паша.

Наказом цілого народу є: дати працю молодій інтелігенції, бодай уможливити їй творення варстатів праці. Не треба такої справи збувати фразами-міркуваннями, але треба памятати, що ця інтелігенція це майбутність нації. Цеж — будучі провідники, які мають заступити теперішню ґенерацію діячів та внести нового духа і нові цінноці в наше життя. Прегарно — сформував цю думку Екс. Митрополит А. Шептицький — на ювилейній авдієнції 1936 р.: **Наша будучність залежить від того, що зробимо для нашої молоді".**

Ніхто — крім нас їй не поможе, бо нікому, крім нас **самих вона не потрібна.** Помогти мусить їй лише громадянство. Отже громадянство, чи точніше вибрані її представники повинні би в найкоротшому часі випрацювати плян заняття для молодої інтеліґенції та підшукати засоби на його здійснення.

Відійшли вже в сутінь історії часи добробуту, минулись давні методи пошукування праці, self-man'ів. Нині у світі голосно дзвенить гасло про обовязок дати працю бездільним і безробітним.

Дати працю молодій ґенерації інтеліґенції — уможливити їй життя — є обовязком і точкою чести цілої нашої нації.

Я. К. Ясеницький.

(Докінчення буде).

Турецька армія займе здемілітаризовану смугу позавтра.

ЦАРГОРОД, 18. 7. ПАТ. **Після підписання договору в Монтре, в понеділок вечором, вмашерують турецькі війська до здемілітаризованої смуги, широкої на** 19 кільометрів обабіч Босфору і Дарданелів.

НЕГАТИВНЕ СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, 18. 7. ПАТ. Турецький міністер закордонних справ заявив італійському представникові при Лізі Націй, що дарданельську конвенцію небавом підпишуть і що інші заінтересовані держави можуть до неї приступити. На те дістав відповідь, що **Італія має великі застереження щодо тієї конвенції тому, що не брала участи у конференції у Монтре.**

ПОЗИТИВНЕ ЯПОНІЇ.

МОНТРЕ, 18. 7. ПАТ. Всі домагання японської делеґації заспокоєно. На її домагання дозволено віздити у Чорне Море лише підводним човнам чорноморських держав, новозакупленим або тим, що вертаються з направи.

Туреччина погодилася зачекати, доки японська прибічна цісарська рада заапробує договір, уповноважнюючи делеґацію підписати його.

ТОКІО, 18. 7. ПАТ. Японський уряд поручив своєму делеґатові у Монтре амб. Сато підписати договір, застерігаючи спеціяльне становище Японії.

ТА БОЛГАРІЇ.

МОНТРЕ, 18. 7. ПАТ. Болгарія підпише договір, не домагаючися ніяких змін у тексті.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

НА РІЧНОМУ СВЯТІ ХОЛМЩИНИ.

(Враження з Туркович).

(Від нашого кореспондента).

(КТВ) Холмщина — остання вітка нашого народу від заходу, живе, проявляє свій звязок з українською територією та ідеєю, хоче жити! Національне відродження післявоєнної Холмщини тісно звязане з Турковичами, де кожного року 14—15 липня відбуваються величаві відпусти в честь Божої Матері й де злітається раз у рік велика рідня земляків із Холмщини та сумежних земель.

Цьогорічне свято в Турковичах випало не менше величаво, як у минулі роки, хоч непевна погода (нарід і духовенство збираються там під голим небом, бо колишній турковицький манастир захопили римо-католики) перед святом і ранні жнива відемно вплинули на скількість учасників. Всеж на день 15 липня нараховували ми яких 10 тисяч людей, що прибули з усієї Холмщини хресними ходами, пішки та фірами. Не бракувало ні братів—підляшан ні галичан, а передовсім волиняків. 14 липня ввечір прибув із Варшави єпископ Сава, що відправив того дня святочну Всеношву, а в середу 15. липня велику Службу Божу. На свято прибуло чимало місцевої, дооколичної й дальшої інтеліґенції, особливо студентської молоді, що в гурті з народом шукає тут нового цілющого духа, нових надій, якими скріплює населення холмської землі свої виснажені душі. Звичайно турковицьке свято пишається добрими церковними хорами; та цього року вони за слабі. Хор дяків, що його тепер зорганізовано, не станув на висоті свого завдання. Також висвітлювання епідіяскопом релігійних картин у супроводі хору, який співав українські релігійні пісні, випало чомусь слабше. Проповіді виголошено в українській мові. Найкраще випали проповіді о.о. Коробчука і Цехана.

В організації свята давалось запримітити багато занедбаних сторін; можна собі пояснити це тим, що організували його формальний хід духовники — не холмщаки, здебільша відомі москвофіли, а це й відбилось відемно на зверхній формі здвигу. За факт великої ваги треба уважати появу спеціяльно виданої книжечки-одноднівки, вміло і старанно зредаґованої молодими журналістами-холмщанами при замітній допомозі заслуженого в тому напрямку маґістра Коровицького. Книжечка та, продовжуючи попередні такі видання, приносить багато цікавого й вартісного матеріялу про життя, особливо духове життя холмської землі. Замітне, що вийшла вона за благословенням митрополита Діонісія в кількох тисячах примірників, на доброму папері та її роздали серед маси задурно. Розхопили її миттю, а найбільше питались за неї діти, „щоб", як казали, „вчитись по свому читати" — і жінки, які знайшли там слова й ноти новоскомпонованих турковицьких релігійних пісень.

На кілька днів перед святом у Турковичах шалів буревій, що виломив цілий сосновий ліс, біля забраного католиками монастиря, при чому навіть не зачепив малої деревляної каплиці, збудованої українцями. Маса народу, що оглядали вщерть виломаний ліс, вважали цей факт за „кару божу". Серед видатніших одиниць, що прибули на свято, бачили ми б. посла С. Хруцького, о. мітрата Грушку з Луцького, о. Павелка та деяких представників преси.

— Сто рублів.

— Якже так, коли мій товариш казав мені, що три рубля?

— Раніше справді було тільки три, а тепер сто.

У розводовій кімнаті запанувала тиша. Паша Трофимов спитав непевним голосом:

— А для ударників знижки нема?

— Ніяких знижок нікому не даємо, громадянине. Праздиві ударники не розводяться направо і наліво. Щож будете розводитись, чи ні?

— Одна хвилинка — сказав Паша і потягнув Нюру в куток.

Чути було, як говорив

— Сто рублів! Гарні гроші! За сто рублів можна купити собі прегарний обрус. Той жовтий, памятаєш, з оченями?

— І берет — додала Нюра. — Такий пушистий, як у Дусі Поклепкинівної.

— Ще й на скарпитки лишиться!

— Певно, що лишиться. Я, Пашко, люблю тебе, тільки мені неприємно, коли ти скупий. Куплю тобі лілієву піжаму.

— Я теж тебе люблю, Нюрко, тільки мені не подобається, коли ти бездумчиво розтрачуєш гроші. Требаж уміти вибачати другому ріжні хиби. А миж напевне проживемо разом не менше 30 літ. Берет купимо позавтра.

І вийшли з розводової кімнати, навіть не попрощавшись із старою реєстраторкою. На вулиці було холодно. Падав перший сніг. Мав він у собі щось із запаху гарбузів. Паша і Нюра цілувалися. Замітач вулиці моргнув якійсь старшій жінці, що пройшла мимо і сказав басом:

— Новоженці. Зараз видко.

Перекл. *в. г.*

Мексик дальше у темряві.

МЕКСИК, 18. 7. ПАТ. Страйк електрівень обняв не лише Мексик з околицею, але й 7 сумежних стейтів. Освітлені лише доми, що мають власне джерело тока, лише 90 прц. вуличних ліхтарень світиться. Деякі дільниці міста не мають води, військо стереже перед саботажами трамваї, що довгими рядами стоять на вулицях. Часописи не вийшли.

СТРАЙКОВА СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Поліція усунула 1000 робітників, що проголосили страйк, окупуючи каменоломи.

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Страйк 350.000 текстильних робітників у Ліль покінчився.

І В ЕСПАНІЇ У ДЕРЕВНОМУ ПРОМИСЛІ.

МАДРИД, 18. 7. ПАТ. Рішенням міністра праці введено 40-годинний день праці у всьому деревному промислі. З огляду на це, після одномісячного страйку у вівторок вернеться до праці 7.000 робітників.

Як переводять денаціоналізацію на Лемківщині.

Три тижні арешту за поздоровлення „Слава Ісусу Христу"

Села: Явірки, Шляхтова, Біла Вода і Чорна Вода — це найдальше висунені на захід чотири українські села, які входять до повіту Новий Торг. В згаданих селах були вселюдні школи з українською викладовою мовою, де вчили наших дітей теж українці учителі. Одначе з хвилиною нової політики на Лемківщині і введення перед трьома роками до шкіл т. зв. „лемківського букваря" краківська і львівська кураторія попереносила з Лемківщини майже всіх українських учителів. На їх місце прийшли полякки, які не мають зеленого поняття про українську мову і ввели до наших шкіл польську мову, хоч у дотичних селах нема ніодної польської дитини. Те саме сталося і в згаданих чотирьох селах. Дійшло до того, що лише наш священик викладає релігію дітям у матірній українській мові.

Всі заходи делеґацій наших лемків у краківській кураторії, щоб до шкіл у згаданих 4-ох селах привернули українську мову навчання, не принесли ніякого успіху.

Останніми часами, як повідомляє „Наш Лемко", в селі **Явірках**, учителька полька зажадала, щоби шкільні діти при відході зі школи прощались з нею словами: „До відзеня пані". З цього приводу прийшло до напружених відносин між школою і дітворою, бо діти ніяк не годні вимовити такого поздоровлення. За це учителька побивала дітей, лишала їх на кару по науці, щоб таким чином примусити дітей здоровити її цим новим поздоровленням.

Одна учениця 2-ої кляси, **Марія Бурчак, не** зважаючи на побої і залишення по науці не хотіла так поздоровляти і витала своїх шкільних товаришок та учительку християнським привітом: „Слава Ісусу Христу". З цього приводу управитель школи в Явірках візвав матір цієї дитини **Анну Бурчак** до школи та вимагав, щоб вона присилувала свою дитину говорити при виході зі школи: „До відзеня пані". Мати цієї школярки заявила, що в часі, коли вона ходила до школи, християнський привіт „Слава Ісусу Христу" вповні вистарчав. Тому вона не годиться на те, щоб її дитина інакше виталась. Крім того схвильована мати, стаючи в обороні своєї дитини, сказала до дітей, щоб вони теж тільки християнським привітом здоровили себе і старших.

Справа опинилася в городському суді в Коростенку над Дунайцем, де Анну Бурчак засудили за те на **три тижні арешту.** Від цього присуду зголошено апеляцію до окружного суду.

Похід проти „Лугів“ у тернопільському воєвідстві.

Як у інших ділянках, так і в Луговій Організації стрічаємо великі перепони на терені тернопільського воєвідства. І ті великі перепони і навіть репресії падуть саме на організацію, яку й досі завзято поборюють 105°/ₒ молоденькі націоналісти разом з Паліївською демагогією. Щоб не бути голословним, наводимо низку фактів з останніх тижнів на доказ, якою спеціяльною „ласкою“ тішиться Лугова Організація у деяких старостів у тернопільському воєвідстві. І так:

1) Староста в Бродах не хоче згодитися на те, щоб б. посол Олександер Висоцький був головою „Повітового Луга“ тому, що це колишній берестейський вязень. З цієї причини спиняється затвердження „Повітового Луга“ й очевидно дальшу лугову організацію в повіті.

2) Староство в Золочеві покарало луговиків з Гологір, Замкова і Стінку грижною по 5 зол. за ношення лугового одностроя. В справі ношення лугових одностроїв їздив до Варшави голова „Великого Луга“ у Львові д-р Роман Дашкевич та інтервеніював у цій справі в міністерстві внутр. справ. На цю інтервенцію д-ра Дашкевича начальник Сухеник видав розпорядок під датою 29. травня ц. р. до воєвідських урядів у Львові, Станиславові й Тернополі того змісту, що вільно носити лугові однострої на основі дотеперішніх взірців. Про це повідомлено староство в Золочеві з проханням, щоб відписало кару згаданим луговикам. У відповіді на це староство підвищило їм кару до 10 зол.

3) Староства в Борщеві, Бучачі, Чорткові і ще в кількох інших містах забороняють, щоб на лугових фестинах-пописах ставали до вправ „Луги“ зі сусідніх громад; що найбільше може вправляти „Луг“ цієї громади, у якій відбувається фестин чи попис.

4) Повітовий „Луг“ в Бучачі хотів улаштувати в Бучачі повітове лугове свято. Староство не хоче дати на це дозволу.

5) Староство в Заліщиках не дозволяє на ніякі лугові імпрези. Вимагає воно, щоб подання найперше потверджував повітовий командант П.В. і В.Ф. Коли до згаданого команданта звернулися за потвердженням, він заявив отверто, що не буде потверджувати ніяких подань на лугові імпрези, бо „Луги“ не є у нього реєстровані. Очевидно — „Луги“ є реєстровані тільки в старостві й не мають ніякого обовязку ще окремо реєструватись у повітового команданта П.В. і В.Ф., а повище домагання заліщицького староства має на меті спаралізувати діяльність „Лугів“ у повіті

Взагалі на терені тернопільського воєвідства раз-у-раз ідуть дальші репресії на Лугову Організацію, хоч нач. Сухеник — один з кандидатів на одного зі східно-галицьких воєвідства (Станиславів) — заявив офіціяльно д-рові Дашкевичеві, що ніяких репресій проти „Лугів“ не буде.

Лугові організації звернулися до посла д-ра Ст. Барана в Тернополі, щоб інтервеніював у тернопільського воєводи в справі припинення шикан і репресій проти „Лугів“ на терені тернопільського воєвідства. Така інтервенція відбудеться у найближчих днях, коли новий воєвода д-р Білик увійде у фактичне урядування.

—o—

Все йде, все минає.

Пишуть нам з Борщівщини:

Чималу сензацію викликало в борщівському повіті несподіване перенесення в нечинний стан борщівського старости п. Мурмила, проти котрого — як повідомляє преса — ведуться доходження за приймання хабарів і надуживання влади на попередньому місці в характері старости у Влоцлавку в центральній Польщі. Іменовано вже нового старосту — теж з центральної Польщі котрий приїхав до Борщева, побув тут щось один день і не обнявши урядування, відїхав з поворотом, бо — як кажуть — старається за інше місце. Аґенди старости веде тимчасово віцестароста п. Паліс, фаховий правник, адміністратор, що [illegible] від довшого часу жде безуспішно на номінацію на старосту.

Усунений староста Мурмило, родом з Чернилева Мазовецького, тернопільського повіту, що розмірно дуже скоро зробив урядничу карієру, прийшов до Борщева з початком цього року і в характері борщівського старости перебув усього щось чотири місяці. Разом з жінкою старався він бути популярним у повіті, а його жінка на сільській забаві гуляла навіть з селянами. У відношенні до українців староста Мурмило поводився зовсім коректно — у противенстві до свого безпосереднього попередника п. Васевича, якого покликали, як кажеться в урядничих колах, „на склад“ до воєвідського уряду в Тернополі.

Борщів мав за польської влади усяких старостів. Першим був п. Стшижовський (нині на емеритурі), якого урядування не зазначилося шиканами нашого населення й наших діячів. Коли нпр. вернувся зза Збруча до Мельниці над Дністром тамошній парох і колишній посол Борщівщини до галицького сойму о. крилошанин Олександер Капустянський, наш заслужений діяч, і його арештували на донос місцевих поляків та вивезли до табору інтернованих у Домбю коло Кракова, що перевела сама військова влада, то після повороту з Домбя по чотирьох місяцях згаданий староста зніс негайно поліційний догляд над о. Капустянським і, не зважаючи на нашіптування декого з поляків, лишив його в спокою.

По ньому був старостою п. Пйотровський, передчасно спенсіонований тому, що і в санаційних часах не крився зі своїми симпатіями до ендеції. Як адміністратор дбав про повіт і не переслідував українців та українських установ, що тоді саме були в стадії віднови й розбудови. Те саме можна сказати і про його наслідника п. Шрайбера, теперішнього старосту в Теребовлі, який щойно на новому місці змінив свою поведінку супроти нашого теребовельського громадянства.

Іншим типом, а саме типом бюрократа-самодержця, був передостанній староста п. Васевич, від якого українське населення, що творить величезну більшість у повіті та українські установи і поодинокі діячі дістали неодну дуже болючу колючку. За його часів до рішального голосу прийшов КОП, так, що витворилася своєрідна, законом непередбачена двотоpовість влади в повіті — цивільної і військової. Пішли оправдані нарікання українського населення на КОП, що частогусто мішався у несвої справи, які належать виключно до компетенції цивільної державної адміністрації. Не легко було роздобути у старостві червону карту вступу у прикордонну смугу навіть для відомих діячів з Борщева, не кажучи вже про те, що нпр. Маслосоюз цілими роками мусів старатися в старостві й опісля у воєвідському уряді в Тернополі про червону карту вступу для свого молочарського інструктора й ревізора. Про ті колючки і непотрібні нікому шикани розказували чимало свому послові д-рові Ст. Баранові його виборці в часі недавніх спрвоздавчих зібрань у Борщеві і Мельниці.

Ера п. Васевича тривала близько шість літ і на щастя, вона вже за нами. Нагадувала вона дещо часи довшого панування уїздного начальника Боднарука в Борщеві за російської окупації в рр. 1914—1917. Цей царський бюрократ-чорносотенець, з роду малорос з Волині, вївся добре в печінки наших свідомих громадян і хотів вивезти на Сибір місцевого пароха о. шамбеляна Малицького. По перевороті в березні 1917. р. згаданий уїздний начальник Боднарук (нині проживає десь на Волині) пригадав собі нараз своє українське походження і причіпив собі навіть жовтоблакитну кокарду. Але це йому не помогло і його усунули.

Очевидно, ми не маємо впливу на номінацію старости чи старостинських або поліційних урядовців. Старостинську машину на повіті влаштовано так, що староста мусить бути дуже енергійний, обізнаний точно в адміністрацією і самостійний, щоб не підпасти під непереможний вплив двох людей, а саме: начальника публичної безпеки, котрим є найчастіше людина з нижчою — навіть не середньою — освітою з давнішої жандармської або поліційної служби — і повітового команданта державної поліції, людини теж без вищої освіти. На терені борщівського повіту зложилося так, що за часів ери п. Васевича рішальний вплив на вирішування справ національного або політичного характеру в повіті мали п. Мормуль, повітовий командант державної поліції і п. Горбаткевич, начальник публичної безпеки, без котрих п. Васевич не зробив — як кажуть — ніодного кроку, так, що супроти них особа віцестарости, фахового правника-адміністратора п. Паліса, була фактично завжди у тіні. Вони оба є дійсними співвиконавцями всіх діл п. Васевича.

Sic transit gloria mundi, або — як каже Шевченко — все йде, все минає. Це може найліпше сказати сам п. Мурмило, роздумуючи сьогодні у вязниці над постановами ст. 286 § 1 і § 2 карного кодексу про урядничі проступки.

З товариського життя.

ТОВАРИСЬКИЙ ЗІЗД АБСОЛЬВЕНТІВ УЧИТЕЛЬСЬКОЇ МУЖЕСЬКОЇ СЕМИНАРІЇ В СТАНИСЛАВОВІ З 1871—1936 Р.

З приводу ліквідації державної мужеської вчительської семинарії у Станиславові відбувся дня 4. липня ц. р. товариський зізд абсольвентів тієї школи з 1871—1936 років. Того дня прибуло до Станиславова коло 300 бувших абсольвентів, щоб востанне попрощатися з тою школою та чи не востанне побачитися з товаришами зі шкільної лавки.

Наради зізду попередило поминальне богослуження за померших товаришів, яке відправлено у святинях обох обрядів та у жидівській синагозі, після чого відбулося в будинку семинарії відкриття зізду, якого доконав голова Комітету, директор Бабій. По виборі президії зізду та по відчитанні катальоґів кількох річників абітурієнтів урядуючий директор семинарії п. Драбік подав коротку історію заведення, що 65 літ сповняло як слід своє післанництво. Відтак виголошено дві промови (по польськи і по українськи) та відчитано телеграми і привіти. Вкінці всі учасники зізду спільно відфотографувалися.

В 13-ій годині зібралися учасники зізду в льокалі каварні „Уніон“ на спільний обід, що протягнувся до години 17-тої. Підчас обіду виголошено кілька промов, у яких згадувано колишніх директорів та професорів заведення. Були це приємні спогади зі шкільних часів. Небуденне це свято закінчилось чайним вечором у каварні „Уніон“, на який прибуло поважне число учасників зізду.

С. К.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Школа, про яку не тямлять батьки.

(З приводу вписів до захоронкової семинарії Р. Ш.).

Дуже часто чуємо нарікання, що теперішня наука дітей коштовна, довга, а вигляди абсольвентів шкіл зовсім невеликі. Це правда, але тим дивніше воно виглядає, що коли з шкільним роком 1935/36 Рідна Школа відкрила школу, що її покінчення дає безпосереднє заняття і заробіток, то ні восени ні тепер не зголосилося до вписів стільки дітей, якби можна було надіятися. Річ іде про **захоронкову семинарію Р.Ш.**

Є це трилітня середня школа для дівчат. Приймають до неї абсольвенток нар. школи у віці від 14—18 літ (старші за дозволом Кураторії). По скінченні семинарії кандидатки стають учительками захоронок. А число захоронок, не кажучи вже про садки, зростає з року на рік і буде зростати, бо і педагогіка звернула сьогодні велику увагу на дошкільне життя дитини, а з другого боку трудні умовини життя не дають спромоги батькам більше часу присвятити дітям. Тимчасом нині обовязує вже закон, що захоронки можуть вести лиш абсольвентки захоронкових семинарій і якщо не розбудуємо цієї ділянки, то можемо опинитись перед фактом, що мусітимемо замикати захоронки і не творити нових, бо не буде вчительок. Тож і з загально-національних оглядів і з практичних позицій батьки якнайбільше спрямовувати свої діти до захоронкової семинарії. Врештою ті абсольвентки семинарії, що матимуть охоту та спромогу дальше вчитися, можуть студіювати дальше в ліцеях та у високих школах.

До захоронкової семинарії можна зголошуватися ще й тепер у реферeнтурі шкіл Р.Ш., Львів, вул. Сикстуська 46. (Оплати в школі такі; як у державних середніх школах — бідніші дістають знижку). У найближчому році вестиме Рідна Школа I. і II. рік семинарії

—o—

Повстання лише в еспанському Мароку, не в самій Еспанії?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Еспанська амбасада в Парижі повідомляє, що у гарнізонах есп. Марока вибухли заворушення. В самій Еспанії спокійно.

ВІЙСЬКО ЧИ ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. Як повідомляють з Танжеру, у пристані Ель Аріт (есп. Мароко) вибухли поважні заворушення і дійшло до сутички між військом та еспанським цивільним населенням. Ходять поголоски, що військові кола намагалися зробити в есп. Мароку монархістичний державний переворот. Подорожних, що хотіли переїхати через есп. Мароко з Танжеру до французького Марока, не пускають.

БУНТ ЧУЖИНЕЦЬКОЇ ЛЕҐІЇ ЧИ ЕСПАНСЬКИХ ЗАЛОГ?

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. З Рабату (франц. Мароко) доходять чутки, що збунтувалася чужинецька леґія. В сусідних гарнізонах кипить.

НЮ ЙОРК, 18. 7. ПАТ. Прийшла тут вістка, що чужинецька леґія відкинула з Мелілї заворохоблені частини. Уряд хоче виарештувати монархістичних провідників у всьому краю, які дозрівали, що це вони плянували переворот.

ПОСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО.

ҐІБРАЛЬТАР, 18. 7. Райтер. Еспанський пароплав „Тофіно“ дістав приказ відплисти зі Севти (Мароко) до Альжесірас (Еспанія), щоб забрати відтіля всі вільні військові частини. Як виходить з останніх вісток, **військовий бунт у Мароку поширюється нагально.**

ЧИ СПРАВДІ ЛИШЕ ТОМУ?

МАДРИД, 18. 7. Райтер. Уряд небавом скасує обмеження у телефонічній сполуці зі закордоном. **Завів її вчора вечором, щоб унеможливити повстанцям з Марока скомунікуватися з Еспанією.** Дотепер невідомо, чи повстання здавлене та якими засобами уряд старається це зробити.

І В ЕСПАНІЇ БОЇ!

ПАРИЖ, 18. 7. ПАТ. **Подорожні, що нині рано відчалили з Барсельони, оповідають, що там йде перестрілка між ріжними частинами цивільної гвардії.**

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

VII. виказ.

Вплатили в С.-Б.:

Ф-ма „Мота“, Львів, вул. Перацького 38 зол. 10.— і кличе на довільні квоти: фабрику ниток „Веселка“ і фабрику кредок „Етан“ та Механічні Варстати інж. Райтарівського, всі у Львові,

Районова Молочарня в Стібні зол. 10.— і кличе сусідні районівки.

Д-р Гр. Чвартацький, Любінь Великий. зол. 5.— і кличе: д-ра Мих. Муринюка, д-ра Комарянського Мир., д-ра Івана Лемішку, д-ра Карачка і д-ра Явного-

Дора Коцюбівна, Львів, зол. 2.— і кличе: проф. Левка Зайшла, Городенка, Омеляна Дражньовського, Львів та упр. шк. Павла Тильчака, Черниця к. Бродів-

Д-р В. Музюк, Белз, зол. 2.—.

Дзядів Іван 1.50 і кличе: д-ра Дзядіва Осипа з Тернополя, Барткова Андрія, Львів, Гринька Дамяна зі Селиск і Максима Балуха, Львів,

Богдан Гвоздик, Львів, зол. 1.— і кличе: д-ра Ів. Мриця, Львів, д-ра Копача Р. й Анд. Голубовського, студ. мед. і Степана Кретіва, ем. учит.

М. Приставш зол. 1.— і кличе: д-ра В. Воробця, М. Рачинського і М. Лалака, всіх у Львові.

Володимир Кней, Жиравка, зол. 2.—.

5 громадян з Турки по 2.— зол., а саме: Андрій Горечко, лікар Богдан Гарбовський, парох о. Андріян Лепицький, інж. Степан Ліщинський і катех. о. Іван Фелевич, разом зол. 10.— і кличуть по 2.— зол. 65 громадян з Турки і повіту.

Зложили в Центробанку:

Повітовий Союз Кооператив у Калуші зол. 20.— і кличе: ОСУК Станиславів і ПСК Стрий.

В. Паньків, Львів, зол. 10.— і кличе: інж. Р. Сеньшина і дир. Степана Майковського.

о. Бабій Олександер, Пацьків, зол. 4.— і кличе: о. Дядя Миколу й о. Стернюка Остапа.

о. Н. Білецький зол. 4.— і кличе: о. д-ра Йосифа Бабяка, катехита, Івана Марцінкова, ем. надлісничого, Сколе, Василя Білецького, ем. учителя Стрий.

о. Іван Гаврик, Рогатин, зол. 7.— і кличе: о. Василя Максимця, о. Теодозія Кудрика, о. Степана Кіржецького, о. Михайла Блозовського,

Василь Джус, Станиславів, зол. 5.— і кличе: Леся Савюка, ем. учит. зі Станиславова.

Величко Микола, ем. упр. шк. в Ясіню-Перегінсько, зол. 4.— і **кличе:** Мартина Посацького, дир. з Новиці і Володимира Мацеха, дир. з Сівки Войнилівської.

Д-р Іван Раковський, Підбуж зол. 3.— і кличе: о. дек. Михайла Раковського з Жидачева й о. проф. Йосипа Раковського зі Львова.

Захарко Любов зол. 2.— і кличе: Середницьку Володимиру, інж. Чайківську Олену, інж. Фартуха Ярослава, інж. Базилевича Романа й інж. Грушкевича Тараса.

З огляду на те, що решта паїв мусить бути **негайно** викуплена, просимо поспішатись у вплачуванні добровільних жертв, як також у негайному переказуванні квот, на які поодинокі особи чи установи викликані, бо в цей спосіб заощадимо собі гроша і часу на часті й зайві пригадки. Підтримуйте нашу збіркову акцію! Зробіть її живішою! Нехай не забракне нікого у списку жертводавців. Цеж наш останній зрив!

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: „Центробанк“, Львів, Третього Мая 15, з допискою: На Український Город. Конто чекове ПКО 143.467.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Японські корабельні підприємства перестали висилати кораблі до Австралії з огляду на напруження між обома державами.

До палестинської пристані Гайфа причалили дві нові британські курині.

Сенат Данцігу видав низку загострених постанов, щоб поборювати опозицію: превенційний арешт продовжено з 3-ох тижнів на 3 місяці, політичні постанови поліції не вимагатимуть судового потвердження, товариства, яких члени ведуть протиурядову пропаганду, будуть розвязані.

У французькому Мароку в місті Рабат вибухла сутичка між жидівською та музулманською молодю; коло 20 осіб легко ранених.

Еспанський уряд назначив вождом військ в есп. Мароку генерала Міґуеля Нунез дель Прадо.

Грецька армія відбуде у вересні великі маневри в Македонії.

До французького парляменту вплинув проект надати жінкам виборчі права.

Грецький уряд повідомив Англію та Італію, що уважає середземноморське порозуміння вже необовязуючим.

—o—

НОВИНКИ.

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломаґа — Львів, ул. Валова 11. Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах.** 57-115

— Маґазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо“) поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 32-100

— Голова УНДО й УПР Василь Мудрий виїхав зі Львова на 6-тижневу відпустку. В усіх справах, що відносяться до нашого політ.-організаційного життя, заінтересовані нехай звертаються до канцелярії УНДО, Підвалля 7, де урядуватимуть увесь час дижурні.

— Гість з Югославії в нашій редакції. Після 10-літнього побуту в Югославії відвідав рідний край і завитав до нашої редакції о. Жигмонт Слиж, родом з Коломийщини, що вже 10 літ працює як священник між нашими переселенцями в Босні. Здовж залізничої лінії Брод—Дервента—Сараєво—Мостар—Дубровнік, на просторі 600 км., він обїжджає наші українські оселі, ширячи релігійну і національну свідомість, а народ спрагнений Божого і рідного слова очікує свого рідного священника. Після відходу до рідного краю о. мітрата Базюка наші люди на тому великому просторі були без духової опіки. Щойно від 1931 р. заходом Преосв. Нярадія засновано там гр.-кат. парохію з осідком у Дервенті. Обовязком пароха у Дервенті є обслуговувати тих людей та нести їм духовну поміч, добре слово та нераз і пораду.

— Адміністрація „Тризуба“ повідомляє своїх передплатників, що страйк друкарні, в якій він складався, закінчився закриттям друкарні та що в скорім часі тижневик перейде до другої друкарні і буде виходити по старому. Таксамо адміністрація тижневика робить потрібні заходи, щоб повернути дебіт „Тризубові“ в Польщі і задовольнити своїх передплатників.

— Піротехнічні ефекти над „Східними Торгами“ уладить одного вечора хемічна фабрика „Ліґноза“. У повітря випустять коло 100 ракет.

— Нечувані практики жидівського адвоката. Пишуть нам з Камінки Струмілової про неймовірну поведінку жидівського адвоката д-ра Альберта Розенберга. Цей добродій, заступаючи українських клієнтів жадає перекладу з української на польську мову листів, що їх посилає противна сторона. І так у цивільному спорі перед Окружним Судом в Золочеві до сигн. I. Ц. 170/35, д-р Розенберґ, як процесовий повновласник позовників українців Івана Задорожного, Ксеньки Вонович і Христини Дяковської зажадав перекладу на польську мову апеляційного письма, яке внесли пізвані Тимко і Марія

Зубики в українській мові. Далі, в спорі веденім перед Городським Судом в Камінці Струміловій до сигн. II. Ц. 359/36, д-р Розенберг, заступаючи пізваних Івана і Андрія Андрущишинів, українських селян зі Спаса, проти гр. кат. приходства в Спасі, відважився на першій розправі поставити внесення на доручення йому позву в перекладі на польську мову. Однак на це суддя поляк не згодився. Так поступає адвокат жид, ще й до того член П. П. С. Думаємо, що українці які йшли до такого адвоката напевно про це не знали. Сподіємося, що тепер займуть у тій справі відповідне становище супроти адвоката Розенберга, що живе коштом українців і рівночасно нехтує українську мову. Чи в Камінеччині нема наших адвокатів?

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. кл. льотерії впали такі виграні: 10.000 зол. на ч. 125868 168226, 5.000 зол. на ч. 31963 123953, 2.000 зол. на ч. 150720, 1.000 зол. на ч. 5054 61749 82810 11706 133442 171958, 500 зол. на ч. 6288 18099 11828 79133 150300 179387, 400 зол. на ч. 11783 20143 46868 62564 81091 112288 113431 122882 145451 158903 167386 173526 184561.

— **Інспекцію вязниць** переводить мін. справедливости В. Ґрабовський. Він звидів уже карні заведення в Пулавах та Любліні.

— **Львівська хроніка.** За крадіж в аптиці на площі Теодора арештували Ізака Авшусмана та Евгена Вісьневського. — Поліцай зловив Йосифа Безрака, що на вул. Шимоновичів вирвав Анастазії Сокіл торбинку з рук. — Зі складу капелюхів Йосифа Рубіна (вул. Баторія 32) украв хтось годинник.

— **Краєва хроніка.** Перед судом стянув ветеринар з Куликова В. Маліна за те, що прибивав печатку санітарної контролі на мясі, яке походило з покутного зарізу. — У Рудеччині вибухли 3 пожежі: у Колбайовичах згоріла стодола Івана Гавриляка, у Погірцях дім і стодола Івана Задоріжного, у Гайковичах три господарства. — За крадіж 800 зол. засудив золочівський суд листоноша С. Бедчарського на 2 роки вязниці з припиненням на 5 років.

— **З Польщі.** 5-ох типів намагалося обрабувати в Лодзі листоноша. Одного він сам убив з револьверу, інших арештувала поліція. — Двох дезертирів, намагаючися перейти границю, убили десятника КОП'у. Одного з них засудили на смерть, другого на 13 літ вязниці. — Ірма Кіслер з Домброви (б. Бидгоща) спалила свою нешлюбну дитину. — В Отвоцку (б. Варшави) згоріла санаторія для хорих на сухоти: жертв у людях не було.

— **Скреслено з листи адвокатів** присудом дисциплінарного сенату при Найвищому Суді в Варшаві двох адвокатів: д-ра Баруха Фраера й д-ра Ізаака Сальомона Розенблят-Ґута з Перемишля.

З орґанізаційного руху.

Політична нарада в Тернополі.

Дня 8. липня ц. р. відбулася в Тернополі політична нарада представників УНДО з тернопільського повіту. Не зважаючи на розпочаті пильні роботи в полі, на нараді явилося коло 80 представників, з того 70 з сіл. Нарадами проводив заст. голови Повіт. Народнього Комітету проф. *Іван Боднар*, секретарював п. *Петро Зварич*, господар з Бірок Вел.

Про політичне положення українського народу в Польщі під сучасну пору виголосив обширний реферат посол *В. Болюх*. Про орґанізацію молоді в товариствах „Луг“ і потребу поширення цієї орґанізації в тернопільськім повіті говорив з великим темпераментом і переконливо п. *Микола Малицький* зі Шляхтинець. Про орґанізацію УНДО в повіті реферував п. *Антін Кунько* з Чернилева Руського.

По рефератах вивязалася річева і жива дискусія, в якій забирали голос: о. Винницький, о. Грицай, п. Зварич та інші. Присутні ухвалили отсі резолюції:

1) Зібрані одобрюють дотеперішню діяльність Української Парляментарної Репрезентації та висловлюють їй повне довіря.

2) Зібрані взивають Повіт. Народній Комітет негайно приступити до орґанізування української молоді в руханково-спортових товариствах „Луг“.

3) Зібрані взивають Українську Парл. Репрезентацію доложити всіх заходів, щоб покликані чинники скасували закон, що ввів збірні громади (волости) та привертули давні громади.

—о—

Пошанування „Хлопського Чину“.

Людова партія видала відозву, в якій закликає до масової участи в зібраннях, які орґанізує людова партія на 15. серпня ц. р. для пошанування річниці „Хлопського Чину. Ці зібрання мають ухвалити резолюції з домаганням привернути селянству політичні права. Такі зібрання будуть скликані в цілій Польщі й матимуть масовий характер.

Суддя і прокуратор у вязниці під замітом зловживань.

Попри голосну сьогодні аферу Ванди Пар-левічової, жінки спенсіонованого недавно президента апеляційного суду в Кракові і сестри пок. міністра Перацького, на тлі хабарництва за посади й аванси, є ще і друга скандальна афера, у котру вмішаний бувший окружний суддя в Чорткові, останньо у Львові — *Гонсьоровський* та бувший прокуратор в Чорткові — *Соколовський*. Обох їх арештували під замітом зловживань, а саме хабарництва й надужиття урядової влади і вони є тепер у слідчій вязниці окружного суду у Львові разом з *братами Берґманами*, з котрих один був посесором у Білій біля Чорткова, а другий купцем у Львові, що на велику скалю займався контрабандою через польсько-румунський кордон.

Ця афера викликала велике вражіння у Львові й Чорткові з огляду на арештування судді і прокуратора під замітом звичайних кримінальних учинків і цілої низки інших аферистів, що з ними співпрацювали, а які нині сидять теж у львівській вязниці. Слідство тріває вже довший час і мабуть не скоро скінчиться з огляду на дуже обширний слідчий матеріял. Розправа відбудеться перед карним трибуналом окружного суду у Львові і вона викликує заздалегідь велике зацікавлення

— **Льотерійний монополь** заведено у Польщі. Закордонних льосів не вільно купувати зовсім; щоб уладити одноразову фантову льотерію на добродійну ціль, необхідно мати дозвіл скарбової влади, яка порозуміється зі загально-адміністраційною

— **„Вінобране“ в Чорткові.** В Чорткові склався цього року спеціяльний комітет, що займеться улаштуванням „дня винограду“. В звязку з тим цікаву вістку приносить ПАТ, будьто одним із головних плянтаторів винограду в Чорткові є „Зайонзек Стшелецкі“

о. О. ПРИСТАЙ. 60

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Їх брат, Лаврентій, що грав ролю пана „професора“, мав тоді ще власний самохід. Як правдивий джентельмен, відвозив сестри рано до фабрики досить далеко, а вечором привозив їх назад. Я подивляв його доброту, бо не знав, що вона була вдавана. Але вже по двох місяцях ситуація змінилася. Коли він занюхав у своїх сестер гроші, його любов до них прибрала напасну форму. Добрий брат, Льорцьо, якто його кликали сестри, завжди потребував грошей і тепер позичав їх у них, розуміється, на „вічне віддання“.

Врешті сестрам було вже забагато цих „братніх позичок“, тимбільше, що мусіли самі з чогось жити та утримувати свою маму. Коли старша відмовила одного разу Льорцьові, дістала від нього поличник. Одночасно він наказав обидвом сестрам, щоб негайно, ще таки в ночі, випровадилися з „його“ хати...

В годині пів до десятої вернувся я з міста й застав дівчата заплакані, зажурені і без вечері. Мусіли наборзі шукати собі мешкання і знайшли його. А тепер мусять „муфуватися“, тобто переноситися. Я втихомирив їх і не дозволив їм під ніч вибиратися з приходства. Сказав їм, що передовсім нехай знайдуть собі вигідне, дешеве мешкання близько фабрики. Щойно тоді можуть спокійно переселитися без зайвого поспіху.

Зате на другий день я виповів мешкання панові „професорові“. Він зачав від тоді боротьбу на кілька фронтів: зі мною, з власними сестрами і з церковними урядовцями, але не з усіма, бо деяких уже встиг прихилити собі. В парохії повстала метушня. Люди поволеньки стали признаватися, що пан „професор“ Лаврентій натягнув Шеґду й Каганяка на 50 дол., Сороку, Степася й Шостака на 100 дол., Локтя на 145 дол. і т. д. Багато й не признавалося. Соромилися, що дали себе натягнути.

Проте одна частина церковних кураторів хвалила собі дяковчи- ...човляв, з нього добрий диригент і режисер, „знаменито вчить“ дітей у парохіяльній школі, бо вчить їх ріжних штук і забав на пікніках, купує їм цукорки, морозиво та дає їм правдиву „американську свободу“. Вони роблять, що хочуть...

Деякі куратори були його вірителями й обстоювали, щоб його залишити в парохії. Сподівалися, що тут лекше зможуть відібрати собі в нього гроші. Боротьба через дяка тяглась у парохії від червня 1929. року до 16. січня 1930., значить, до вибору нового церковного уряду. Нові куратори виповіли посаду дяковчителев Л. Угринові. Але не так легко було його позбутися. Угрин прочував, що буря вже недалеко і грім може кожної хвилини вдарити. Він сподівався, що його викинуть з дяковчительської посади, тому і старався забезпечити себе перед такою можливістю. Щоб мати підтримку в парохії, він зреорганізував хор, перемінивши його, згідно з американськими законами, на самостійне статутове товариство з власною управою. У хорі мав своїх прихильників, здебільшого молодих хлопців і дівчат, а також кількох старших людей теж церковних кураторів. Це була його армія.

Саме передтим, як мав покидати посаду, занедужав він на ногу і пішов до шпиталю. Дехто говорив, що та недуга була вдавана. Проте нові церковні куратори показалися великими джентельменами, людяними, сказавши по нашому. В Америці істнує таке загальне правило, що тільки той дістає заплату, хто працює. Наприклад американське вчительство не діставало платні за два місяці щорічних шкільних вакацій. Угрин теж не повинен був дістати платні за цілий місяць, бо учив лише два тижні. Але мої церковні урядники заплатили йому платню за цілий місять, хоч він у листі до церковного комітету назвав їх „шайкою“. Прості українські робітники своїм шляхетним вчинком доказали, на скільки вище вони стоять від самозванного пана „професора“

*

Особисто зі мною втяв Л. Угрин ще ліпшу штуку. Був він мені винен гроші, призначені на заплату асекураційної премії за мою полісу. Несповна половину позички вдалося мені видістати від нього в той спосіб, що він возив мене своїм самоходом до прилученої парохії. За другою половиною я мусів упоминатися. Чемно пригадав йому, що минув уже речинець, коли я мав заплатити премію. На те мій довжник відповів мені з нахабним цинізмом:

— Отче, ви мені ще доплатите

(Далі буде).

— **Перестерігаємо** наших громадян перед злодійською парою, що придумала спосіб обкрадати мешкання. Високий, елегантний мужчина бльондин, ходить з молодою брунеткою переважно до мешкань наших лікарів, інжинірів та урядовців, вибираючи момент, коли господаря нема дома. Парочка говорить, що почекає на господаря і коли служниця чи господиня залишить гостей самих, вони забирають якийсь дорожчий предмет як годинник, обручку та інше і зникають.

— **Приріст населення в Польщі.** Головний Статистичний Уряд оголосив тимчасові дані про приріст населення за перше чвертьріччя ц. р. В порівнанні з минулим роком уродин було менше, зате і смертности було менше, так що в сумі приріст населення збільшився. Число зареєстрованих подруж було в середньому на 1000 мешканців 9,8, що також у порівнанні з минулим роком виказує знижку.

— **Прикра справа.** ПАТ подає за польською пресою, що з обуренням подає листу місцевостей на Шлеську польськім, де польські назви змінили на німецькі як прим. Бальцаровіце на Шенвізе, Блотніца на Квельгрунд, Красова на Кляйнвальден і т. д. — Розуміємо обурення польської преси і співчуваємо. Для нас це тимбільше зрозуміла справа, що подібне було і в нас. Тепер певно і поляки зрозуміють наше почування, коли нам у Галичині змінили Вірлів на Урльоф, Підгаття на Подґаць та багато інших. Це прикре і болюче та крім цього навіть дуже непрактичне. Бо нехай наприклад підчас війни чи маневрів спитає якийсь старшина нашого селянина де лежить Урльоф, або чи далеко до Подґаці... Напевно не довідається.

— **Пекольна пімста.** Гірник з бендзінського повіту, Йосиф Дрождж мав особисті порахунки зі сторожем копальні Тубішом. Щоби пімститись, післав гірник сторожеві пекольну машину в поштовій пересилці. Пачку отворила жінка Тубіша. Наступила експльозія, яка жінку забила і тяжко покалічила дозорця.

— **Вкрали міст.** Дирекція гути в Новім Битомі повідомила поліцію, що невідомі особи вкрали міст, що був на дорозі, близько фабричних домиків. Видно для злодіїв нічого такого нема, чого не можна би вкрасти.

— **Не мудрий заклад** зробив візник Юрко Кучера у Бомщові під Варшавою. Він заложився, що випє відразу дві літри горівки. Але вже по одній літрі впав неживий на землю. Лікар ствердив затроєння алькоголем.

— **„Муф до мне еще".** Польські часописи подають, що мешканець Познаня Антоні Длуґі написав до Мусолінія листа з ґратуляціями по виграній війні та запропонував, щоби Мусоліні відступив кусень Абісинії на польську кольонію. На те дістав п. Длуґі короткого листа від секретаря Мусолінія з подякою за ґратуляції та з зазначенням, що справа польської кольонізації в Абісинії буде розглянена трохи... пізніше.

— **Як то жиди їхали до Абісинії.** В жидівській дільниці Налевкі в Варшаві, зявився якийсь осібняк, що — як говорив — приїхав з доручення самого Мусолінія забрати багатших жидів до Абісинії на кольонізацію. Він називав себе Самуілом Саваторе і мав секретарку, що говорила тільки по італійськи. Він обіцяв жидам терени зі зложами золота. Дорогу до Італії мусять заплатити емігранти, звідтам безплатно поїдуть до Абісинії. І власне на кошта дороги збирав цей „кольонізаційний делеґат" і його секретарка. Скінчилося тим, що багато жидів втратило свої гроші, бо делеґат зник, почувши, що за ним шукає поліція.

— **Починається...** На підставі розпорядку повітового старости в Браславі (Виленщина) видалили з прикордонної смуги на 3 роки Степана Седюкевича, що мешкав у селі Рисевичі.

— **Шаховий турнір у Подебрадах** відбуваеться від перших днів липня. В турнірі бере участь 20 видатніших шахістів як Альохін, Фльор, Штальберґ, Штайнер та инші. З польських шахістів бере участь П. Фрідман. Покищо гру веде Альохін, який щойно вчора висунувся на пів пункта перед Фрідмана.

— **Греко-католицький обряд на Заході.** Німецька Католицька Унія утримує в Мінхені Духовну Семинарію византійського обряду: „Колеґію св. Андрея." Дня 29. червня ц. р. висвятили перших двох священників цієї Духовної Семинарії — Германа Беттера і Володимира Андрушкова зі Львова—Богданівки. Чину рукоположення довершив Преосв. Будка, делеґований Митрополитом Шептицьким на просьбу ректора Колеґії св. Андрея. Підчас свячення і на Службі Божій, що правилась у величезній церкві ОО. Бенедиктинів св. Боніфатія в Мінхені, було присутніх поверх 2.000 німців, що прислухувались і придивлялися із зацікавленням нашому обрядові.

— **Tempora mutantur...** У звязку з берлінською Олімпіядою, німецькі урядовці видали спеціяльну одноднівку, де між иншим є й така відозва до польських урядовців, підписана головою Союзу німецьких урядовців: „Як провідник єдиної організації німецьких урядовців, витаю найщиріше всіх громадян Польщі, що як наші дорогі гості візьмуть участь у цьогорічній Олімпіяді в Берліні. Сподіваюсь, що польські урядовці скористають з нагоди відвідати Німеччину. Німецькі урядовці зі свого боку зроблять все, щоб польським товаришам було в Німеччині якнайкраще." Словом, правдива ідилля — тільки чи на довго.

— **Через Буковину до Совітів.** На останній румунській державній нараді під проводом короля Карла, рішено вибудувати залізничу лінію через Буковину до Чехословаччини. Таким чином буде Чехословаччина получена з Совітами.

— **Чотири і пів тисячі** осіб умерло в Америці від спеки. Вода в ріці Місісіпі має небувалу температуру 31 ст. Цельзія.

— **Поліція і ґанґстери.** Арештовані за пірвання мілїонера Гамінії признались, що з 100.000 долярів окупу відступили четвертину шефові поліції у Сен Поль Бровнові. Нині усунено цього достойника зі служби.

— **На світовий жидівський конгрес** зголосило участь 109 делеґатів із 13 ріжних країв.

— **Засідання без револьверів.** Провідники еспанських парляментарних партій, за винятком Ґіль Роблеса і соціялістів, рішили визначити делеґатів, які мають відбирати зброю від послів, якщо хто мав би її при собі. Видно темпераментні еспанці не довіряють собі та волють обеспечитись на всякий випадок.

— **Недугу рака можна буде вилічити.** Управитель інституту медичних дослідів св. Томи, в Цінцінаті, Жорж Сперті відкрив спосіб уздоровлювання хорих клітин орґанізму. Він зробив спроби примінюючи лучі ультра-фіолетні та в багатьох випадках дістав дуже корисні. Це вказує на можливости успішного лічення недуги рака.

— **Папа римський дає протестантці апостольське благословенство.** Американська журналістка Довел відбула подорож до Риму і вдалося їй дістати авдієнцію в папи римського. По повороті до Америки написала низку статей в часописах, які тепер вийшли окремою книжкою п. з. „Моя авдієнція у св. Отця". Один примірник цієї книжки жертвували папі римському. Журналістка Довел дістала від папи римського подяку та апостольське благословенство.

— **Нову комету 6. величини** помітила токійська астрономічна обсерваторія біля констеляції малого льва.

— **І в Ковні редукують** мужаток, якщо вони разом з чоловіками заробляють 600 літів місячно. Міська управа в Ковні переведе редукцію вже в найближчих днях. Сподіються, що через те отвориться около 500 посад.

— **Треба бути ескімосом,** щоб могти дістати літературну нагороду данського товариства. Це товариство призначило 1.500 корон для письменника, що напише найкращий твір у мові ескімосів. Це може бути вірш, новеля, песа, з умовою, що тема буде взята з життя ескімосів і автор теж мусить бути ескімосом.

— **Найбільшим композитором Бразилії** був Антоніо Карльо Ґолес. На терені цілої Бразилії почався 11-го ц. м. тиждень святкування століття уродин цього бразилійського Вердія. Комітет свята дістає привітні телеграми з усіх сторін світу.

— **Кінь за півтора міліона золотих.** Американська спілка купила для розплодової стайні найліпшого коня зі стайні магараджі Абі-Хана, що має найкращу стайню в Англії. Блемгайм, так називається цей кінь, виграв на славних перегонах у Дербі найбільшу нагороду в 1930 р. За коня заплатили 50.000 фунтів.

— **Клопоти англійських фабрикантів.** Англійські фабриканти порцеляни продукують величезну скількість тарілок, філіжанок та інших памяткових предметів з портретом короля. Тепер фабриканти в клопоті. Що буде, як король ще перед коронацією одружиться? Тоді ціла продукція до нічого, бо ніхто не купить памятки короля, якщо на ній не буде і королевої. Щоби забезпечитись перед ризиком, фабриканти обеспечили продукцію на велику суму.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

МІЛІОНИ ЛЮДЕЙ СЛУХАЄ ОДНОГО КАРТОГРАЯ.

До Европи приїхав король бріджа Кальбертсон. Карієра цієї людини небуденна, а така дивоглядна, що тільки психовою сучасної доби можна розяснити собі, як майстер реклями зумів зробити міліоновий маєток тільки тому, що міліонам зумів защіпити бациля гри. Елі Кальбертсон приїхав до Ню Йорку 18 літ тому. Його батько був копальняним інжиніром, що виїхав перед війною до Росії і там оженився з донькою козацького ґенерала. Після війни Елі вернувся до Америки шукати праці і жив з допомоги приятелів. Одного дня почув він, що один нюйорський клюб шукає доброго знавця бріджа. Він зголосився туди із своєю жінкою і виявилось, що його знання гри дає йому змогу вигравати. Він почав давати лекції бріджа найбагатішим нюйорським громадянам. Коли видав він „Блакитну книгу" — бріджевий підручник, успіх такої книжки був незвичайний. За тою книжкою пішли інші, всі про брідж. Його „Золоту книгу" бріджа продали в 7 днях у 36.000 примір. Нині він має пів міліона річного доходу і живе як міліонер. Бріджа грає рідко; він учить інших грати: дає інтервю, пише систематично статті в найбільше читаних часописах; 15 міліонів осіб грає його системою, 400 „професорів Кальбертсона" є під його командою, щодня пише він статтю до „Ню-Йорк Таймса" за 100 долярів. Він не скриває метод своєї реклями і називає своє підприємство найбільшим щодо реклями і пропаґанди в цілому світі. Він використав опінію щодо умової вищости жінки і кинув гасло, що жінка може при бріджі доказати свою переваґу над мужчиною. Кальбертсон пише тисячі листів і видає річно 30.000 долярів на самі почтові марки. Він видає окремий орґан „Бріджевий світ", де щомісяця веде полеміку з усіми своїми суперниками. Він переводить іспити на брідж. учителів і видає дипльоми, приймає за 25 дол. членів до клюбу, в якому бріджісти раз на рік довідуються про його нові секрети гри. Все це зробив він своїм комерційним хистом. У Америці назвали його недавно „Барнумом бріджа", за назвою найбільшого американського циркового підприємця.

✝ Посмертні згадки.

ВОЛОДИМИР ЛАВРІВСЬКИЙ

Скромну останню прислугу віддало львівське сокільство і відпровадило на вічний спочинок в дні 14. липня ц. р. свого члена основника, Володимира Лаврівського.

Повний енергії та охоти до громадянської праці, відограв В. Лаврівський поважну ролю при основинах першого львівського сокільського гнізда. Ось що каже про нього перший голова львівського „Сокола", інж. В. Нагірний, у своїх споминах (В. Нагірний „З моїх споминів", Львів 1935): „Гадку заснування руського „Сокола" піддав Володимир Лаврівський, комісар староства, син звісного діяча з шістьдесятих років". — Підчеркнути годиться, що В. Лаврівський не лише піддав гадку заснования нашого „Сокола", але й сам виробив перший статут, поборов усі перепони тодішнього австрійського намісництва і довів до того, що міністерство внутрішніх справ у Відні статут затвердило. Завдяки йому в р. 1894 почало своє життя львівське гніздо, яке дало товчок до розвою цілого нашого тіловиховного руху по цей бік Збруча.

Лаврівського вибрали перші загальні збори нинішнього „Сокола-Батька" справником і він був рушієм діяльности Товариства. Хоча його влада кривим оком гляділа на його працю ті передчасно спенсіонувала — в своїй діяльности не подався. Вже в р. 1894. видає своїм коштом маленький „Календар Сокіл" на 1895 р. В ньому подає найконечнішу річ, а саме перший впоряд з українською слівнею. Коли зважимо

що про впоряд „сторожи народньої" з р. 1848 у нас зовсім забули, то його крок був дуже важний у початковій роботі сокільства. Такий самий календар видає він на рік 1897 і календар „Руський Сокіл" на рік 1899. В останньому подає перший наш підручник для пожежних сторожей, а також „Устав союза сокільських товариств". А треба знати, що в тих часах ми такого підручника до пожежництва не мали.

Тими скромними календариками зробив він, як на тодішні часи й обставини, поважну працю. Прислужився не лише для сокільства, але й для січової організації. Ось що каже „Громадський Голос" ч. 19 з 8. V. 1901 р. в статті „Засновуйте Січи!" (стаття за підписом д-ра К. Трильовського): „Додаю, що ті статуту (себто січові) перероблені по правничим вимогам зі статутів д. В. Лаврівського. Але раджу закупити у нього ті календарі „Сокола", де є приписи оборотів і пожежних вправ". З слівні Лаврівського перетрівав і до нині в деяких наших організаціях приказ: „вправо-вбік".

З нагоди спільних з русофілами нарад у справі святкування 50-ліття знесення панщини ось як згадує В. Нагірний про Лаврівського: „На одній із цих нарад, що відбулася в „Народньому Домі", заявив відпоручник „Сокола" В. Лаврівський, що „Сокіл" не буде святкувати цього ювилею разом із ренегатами, тобто з русофілами". Це становище Лаврівського стало притокою до того, що „Сокіл" перемінився в чисто національну установу.

Ще одну замітну працю на полі тіловиховання робить Лаврівський. В році 1900. зладжує і видає два підручники до англійських змагових гор: „Копана" і „Лявн теніс". Завдяки йому маємо ми далеко раньше літературу до цих гор, ніж деякі наші сусіди.

Майже в забутті і самоті доживав свого поважного віку В. Лаврівський, бо помер у 86. році життя. Нехай же рідна земля буде Йому легка!

С. Гайдучок.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Перше лугове свято в Тернопільщині. В неділю 12. липня ц. р. відбулося перше лугове свято в Шляхтинцях, повіт Тернопіль, заходом місцевого дідича п. Миколи Малицького і старшини місцевого „Луга", на яке прибув численний гурт тернопільської інтелігенції та посол тернопільської округи Василь Болюх. До вправ стануло 32 луговиків і 32 луговички зі Шляхтинець. Випали вони зовсім задовільно, хоч лугова організація існує там заледви кілька місяців. До вправ пригравала орхестра з Березовиці Великої. Після скінчення вправ відбулася дефіляда, котру відобрав пос. Болюх, п. М. Малицький і д-р Степан Чумак, що хоч сам соціялістрадикал, то як старий Усусус симпатизує з ідеєю, яку репрезентує „Луг" з всяким наставленням проти червоного соціялістичного інтернаціоналу. — В тернопільському повіті існують тепер три „Луги" (Ігровиця, Красівка і Шляхтинці) і отце був у Шляхтинцях перший публичний виступ місцевого „Луга". На нараді в Тернополі 8. липня ц. р. рішено занятись енергійно розбудовою лугової організації в повіті і провід у цій акції перебрав п. Микола Малицький зі Шляхтинець, що до лугової ідеї ставиться з великим ентузіязмом. Є всі дані, що лугова організація розвинеться в Тернопільщині якнайкраще.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Багато, але мало.

Кожна пісня, що появиться в нас для якогось товариства, установи чи іншого колективу — має в підзаголовку, або й у самім заголовку слово: „гимн". Отже є гимн Просвіти, Рідної Школи, Сільського Господаря, Кооперації, Союзу Українок, Союзу Купців, Т-ва Відродження, невдовзі буде гимн Товариства Журналістів, Центросоюзу, Маслосоюзу, Центробанку, Дністра, а ще пізніше Народної Гостинниці, Достави, Кіру, Бесіди та інших.

Не булоб нічого злого в тім, раз — ми народ співучий, два — чим більше ріжних пісень, тим ліпше, три — пісня найліпший засіб пропаганди.

Але є в тім одно слабке місце: Кожний гимн, що виплигне зпід друкарської машини, дає себе відспівати на концерті в рямцях якогось хору, а потім іде до архіву, чи в найліпшім разі до бібліотек хорів. Щоби його колись заспівала маса — на те майже нема надії. З ріжних причин, а найважніща та, що він... не надається до масового співу.

Зложить композитор пісню, згідно з усіми правилами гармонії, контрапункту і теперішних музичних вимог, заінтересована установа назве пісню гимном і на цім справа майже кінчиться.

Знаю один гимн одного товариства, якого не вміє заспівати ні голова, ні виділ, а вже про сіру членську масу, то й казати нема що.

Саме в цьому місці фейлетону ввійшов до редакції один урядовець одної крайової установи.

— Чи ви маєте гимн? — питаю.

— Очевидно. То ви не знали? — дивується.

— А як він виглядає.

— Я, бачите, „фіш" і не потрафлю вам його заспівати.

— То може слова. Як зачинається?

— Зараз... Щось про єдність..: В цій хвилині... Рефрен якийсь такий цікавий..:

І не сказав.

Бо чув його тільки на концертах у виведенні „Бояна", „Бандуриста", чи „Сурми".

Був я недавно в своїм селі на одним святі. На початку академії співали гимн товариства. Ніхто не встав, а крім хору, ніхто його не співав. Кажуть, що гимн дуже правильно зложений і має музичні вальори — коли його взяти під мікроскоп.

З нашим національним гимном маємо клопіт від літ („...„як роса на сонечку"..:), а з ріжними новими гимнами маємо ще мало клопоту, бо навіть неправильно їх не співають.

Тому я пропоную: „Ще не вмерла" вчити всюди і всіх (щоби вривали: „...на сонці"..:), а всі решта гимни назвати попросту піснями, чекати ще на інші і щойно ту, яка найбільше пошириться, прийняти за гимн даного товариства.

Бо мені від ранньої молодости здається, що гимн мають співати не тільки стоячи, але і всі.

Галактіон Чінка.

Спорт.

ПЕРЕД ОЛІМПІЯДОЮ В НІМЕЧЧИНІ.

ПАТ подає вістку, що особи, які виїжджають на Олімпіяду до Німеччини, можуть користати з пільгових пашпортів по 80 зол. Однак одержання пашпорту залежить від купна кредитових листів, що їх можна дістати через Орбіс, Франкополь, Вагон Лі, або Польське Т-во для компензаційної торговлі по курсі 213.45 зол. за 100 німецьких марок. Цих кредитових листів треба купити щонайменше на суму 20 марок денно.

Дня 20-то ц. м. в год. 12-ій вполудне запалять у містечку Олімпії ватру, від якої знову запалять перший смолоскип, з котрим розпічне біг велика олімпійська штафета з Олімпії до Берліна.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки. Луцьк, червень 1936. Р. VI. ч. 6. Зміст: Пилип Пихальчук: Ночами. — Богдар Жарський: Елегія про пливучі роки. — Гр. Луцик — Муляик: Земляні діти. — Володар Крушенко: *** вірш. — Микола Турко: Емма перейшла кордон. — Юрко Клєновий: Знад Случі. — В. Островський: Вогнене око, повість. — Теофан Лебідь: Влада на Волині в старі часи. — Роман Гучкавович: XI. Олімпійські грища. — Наталія Балицька: Новітня жінка. — Старинний ратуш у Любліні. — Пилип Пахальчук: Ранок. — А. Скульський: „Русскій і москвитин". К. Рожій: Чуда техніки. Смішне в житті славних. — Про все потроху. — Сміх і розвага.

НА СЛІДІ, Львів, липень 1936. Р. І. Ч. 6.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, Варшава, липень—серпень 1936. Р. III. Ч. 20.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 19. липня 1936.

Відень (506,8) 10.00, 15.00 Фестіваль, 11.45 Концерт 12.55 Весела музика, **Братислава** (298.8) 11.00, 16.00 Концерт, **Прага** (470.2) 7.00 Концерт, 9.45 Сальонова музика, **Париж** (1648) 22.45 Танкова музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00 Мельодія і ритм, 22.30 Нічна музика, **Мінхен** (405,4) 11.30 Концерт хорів, 12.15 Концерт військової орхестри, 15.05 Солісти. **Букарешт** (3686) 11.45 Легка музика, 21.30 Сальонова музика, **Будапешт** (549,5) 12.30, 21.30 Циганська музика, 18.30 Концерт, 22.35 Музичні пародії, **Мілано** (368,6) 20.40 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 00,00 Давня італійська оперова музика.

Понеділок, 20. липня 1936.

Відень (506,8) 17.40 Пісні й арії, 20.00 Народні австрійські мельодії, **Братислава** (298,8) 19.30 Весела музична авдиція, **Кошиці** (259,1) 18.00 Авдиція для Підкарпатської Руси. **Прага** (470,2) 20.30 „Дідона й Еней" — опера, **Париж** (1648) 20.45 Симфонічний концерт, 23.30 Легка музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15,00 Романтична камеральна музика, 16.00 Полуднева музика. **Букарешт** (364,5) 17.00 Радіоконцерт, 20.05 Двофортепіянова музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Концерт сальонової орхестри, 20.50 Циганська музика, 21.40 Концерт оперової орхестри, **Мілано** (368,6) Оперетка. **Рим** (420,8) 20.40 Камеральний концерт, 21.50 Всячина.

Вівторок, 21. липня 1936.

Відень (506.8) 17,30 Оперові арії, 22.10, 24.00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 16.50 Сольо на флеті, 18.20 Німецькі народні пісні, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, 22.45 Танк. музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15.00 Сучасна камеральна музика, 18.30 Фортепянова музика, 20.10 Гарні вальчики — гарні пісні, **Букарешт** (364.5) 19.55 Румунські народні пісні, 22.20 Нічний концерт, **Будапешт** (549,5) 18,00 Сальонова музика, 21.20 Циганська музика, **Мілано** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 Колишня італійська оперова музика, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 21.15 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 19. липня 1936.

8.00, 11.57 Сигнал часу, 8.03 Авдиція для села, 8.45 Ранішній денник, 9.00 Богослуження з Лодзі, 10.30 „Пригода в музиці“ — з гр. пл., 11.45 Кіно на вакаціях, 12.03 „З ріжних часів — з ріжних сторін“ — концерт, 14.30 Авдиція для села, 12.03 Хор зі Сокільник, 15.20 Рекляковий концерт, 15.30 Легка музика, 15.55 Трансмісія з Байрейт — початок музичного свята „Лоґенґрін“ — опера в 3-ох актах Р. Вагнера, 17.05 Збіжжа — поетична чвертьгодина, 19.10 Відвага пані Сетлиф — скеч, 21.00 Політичний огляд, 21.10 Вечірний денник, 21.20 Веседа львівська хвиля, 21.50 Спортові вісти, 22.50 Танкова музика.

Понеділок, 20. липня 1936.

6.30, 7.40 Раніщня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Ріжні мельодії з гр. пл., 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Фрагмент з опери „Норма“ з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Музика природи з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Дуже давна історія“ — оповідання для дітей, 16.00 Популярний концерт, 16.45 „Життя у громаді“ — молодь у таборах, 17.00 Концерт солістів, 17.50 Полювання в літі на птаство, 18.00 Спів К. Гросса; 18.20 „Літо в польській поезії“, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Авдиція для вояків, 20.30 „В столиці Румунії“ — фейлетон, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Польські танці на фортепяні, 21.30 Народня шкотська музика, 22.10 Спортові вісти, 22.25 Спогади І. Дункан — музична авдиція.

Вівторок, 21. липня 1936.

6.30, 7.40 Раніщня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Популярний концерт, 12.55 „50 літ французької оперетки“ — з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 „При чорній каві“ — з гр. пл., 15.30 Господарські вісти, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 „Пісня і пісенька“ з гр. пл., 16.45 Гетьман Ходкевич — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Тиси“ — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Скринька для дітей, 18.15 Якби я був королем — увертюра з ґр. пл., 18.25 „Діти“, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів, 19.25 Веселий концерт, 20.30 Дещо про недискретність авторів, 20.45 Вечірній денник, 21.00 На селянськім весіллю, 21.30 Скрип. концерт д-дур Бетовена з гр. пл., 22.05 Спортові вісти, 22.20 Танкова музика.

СИРИЙ БІЛЯНС ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ

на день 30. червня 1936.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім, П. К. О. і Держ. Банку Рольнім 71.174.39. Заграничні валюти 28,915.88. Цінні папери: а) державні позички 164.673.28, б) заставні листи 28.285.17, в) акції 4.517.60. Консорціяльні інтереси: 50.989.50. Краєві банки: 111.290,11. Заграничні банки 44.094.59. Векслі 1,323.812.55. Біжучі рахунки: а) забезпечені 556.742.02, б) незабезпечені: 59.494.99. Термінові позички: 3,173.878. — Належ. з конверз. договорів 1,459.926.70. Дім 474.469.31. Ріжні рахунки: 1,710.787.34. Кошти і т. п. 140.383.11. Відділи 117,924.28. Довготермінові гіп. позички 207.694.67. Ріжні гіп. відділу 41.174,96. Належитости з титулу трансакцій девізових на термін. і репорт. — Разом: Зол. 9,770.228.45.

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000.000.—, б) резерв. 242.309.65, в) прочі резерви 31.482.84, г) амортизаційний 169.164,33. Вклади: а) термінові 1,052.741.07, б) з віста 1,049.630.10. Біжучі рахунки (сальда кред.) 375.623.80. Інкасові зобовязання 1.945,28. Реесконт 241.415.50. Дисконто акцепт. Акцепт Банку 723.076.— Краєві банки ———. Заграничні банки 1.316.90. Гіпотечні вірителі ——. Ріжні рахунки 281.969.54. Відсотки, провізії і ріжні зиски 229.818.47. Відділи 121,572.94. Заст. листи 207.694.67. Ріжні гіпотечного відділу 40.467.36. Акцепти ——. Зобовязання з титулу трансакцій девізових на термін. і репорт. —— Разом: Зол. 9.770.228.45. — Ґарантії: 4.792,04. Інкасо: 25.375.31.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.53—89.10, Долярп американські 5.29 — 5.26, Дол. канадійські 5.28—5.25, Фльорени голянд. 360.72 — 359, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.34 — 172.50, Фунти англ. 26.62 — 26.46, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118,74, 117.95, Корони норв. 133.73—132.75, Кор. шв. 137.23—136.25, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.72—11.55, Марки нім. 143 — 138, Пезети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 150—145.

Акції.

Банк Польський 95, Ліљпоп 12.25—121

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 18-го липня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20 „
1 л. молока	0.14 „
1 к. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 18. VI н. р. платив своїм доставцям за 1 кг живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

індики, індички 1. кл.	1.00 зол
Качки товщені 1. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Курки молоді без остріг 1. кл.	1.00 „
Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята знижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на воєн. вдів і сиріт по полеглих членах УАГ. за І. піврік 1936: (в золотих).

Воєвідство Тернопіль:

Борщів: Комітет, М. Голубець зб.: Германківка, М. Зуляк 11.40, Нівра, М. Мамчур 3.97, Михайлівка, М. Маркевич 2.64, Кудринці, Г. Костина 7.45, І. Дорожинський 8.05, Боришківці, І. Ангелюк 4.56, Ю. Сандецький 9.96, Білівці, о. А. Кордовський 2.50, Трубчин, О. Марчак 4.53, Вільховець, М. Лоточинський 6.10, Мельниця, П. Петрович 3, Кудиківці, М. Бондарчук 3.20, Я. Равлічик 0.50, Устє еп., П. Ісаюк 5.22, Д. Ісаюк 14.10, Горошова, Г. Федоришин 3.30, Пилипче, Д. Стратійчук і М. Дутка 3, Бабинці к/Кривча, П. Андрійчук і П. Шкварко 20.27, Кривче гор., В. Маркевич і С. Яловеґа 8.23, Михалків, Г. Дуткевич 2,60, Бережанка, О. Бучок 4.38, Бурдяківці, В. Кухта 8.63, Т. Бабій 9.07, Вербівка, Д. Назарук 1.05, Т. Бабій 1.53, Жилинці, О. Струк і Г. Цимбалюк 10.66, Шишківці, В. Доскоч і В. Попик 9.87, Турильче, М. Трач і І. Бук 4.91, Худиківці, Г. Горбовий 4.42, Підфилипя, В. Російчук 1,72, Пилатківці, М. Стельмах 1.64, Верхняківці, І. Гриців і І. Стус 6.96, Гуштинка, М. Дівонька і В. Івасечко 7.94, Глубічок, М. Уличний і П. Кашуба 16.73, Іванків, І. Івасечко і П. Зюбрецький 14.96, Ланівці, І. Швидюк і І. Задорожний 18.61, Слобідка мушк., М. Липяк 5,42, Пищатинці, М. Моштика і Д. Гроховський 10.44, Скала, І. Кравчик і Є. Коваліншин 10.32, Сковятин, А. Довгань 2.72, Цигани, А. Костюк і М. Кузишин 9.44, Борщів-м., С. Дроздовська і С. Куйдівна 22.37, Худиківці, С. Дутчак 4,08, Сапогів, С. Фещук 3.55, Пилатківці, М. Сверид 1.68, Борщів, В. Чупрун 1, Колодрібка, пар. ур. 6.50, Ганьчова, пар. ур. 5, Плаучa вел., о. Др. В. Левицький 6, Капустинці, В. Ковч 1, Сковятин, пар. ур. 2.30, Мельниця н/Дн. о. О. Капустинський 2, Шишківці, о. С. Турчин 1, Вовківці, о. І. Деркевич 15, Мушкатівка, о. М. Возняк 2.

Заліщики: М. Баранникова зб. 150 Заліщики-м. С. Копистинська-Попадюк 2.50, А. Дембіцька 5, Товсте, П. Скалецький зб. 55.80, Попівці зб. Марчишин 12, Солоне, Николяк 8.12, Торське, Д. Білинський 1, А. Українець 1, Устечко О. Дідичева 1, Шипівці, Г. Матвійчук 2, Кошилівці, о. І. Коцик 2, Новосілка, Кост., о. О. Боярський 1., Дуплиська, пар. ур. 3.50, Бересяни, о. І. Настюк 2, Лисівці, о. Т. Атаманюк 3, Синьків, о. В. Мандрусяк 3.06.

Збараж: О. Таращукова зб. 329.95, Збараж, пар. ур. 9, Доброводи о. О. Чубатий. 0.50.

Зборів: К. Куликова зб. Грабівці 5.07 Манівці 2.20, Озірна 9.51, Вірлів 4.24, Підгайчики 6.01, Кабарівці 10.07, Тростянець 3.64, Коршилів 3.02, Кудинівці 1.88, Заруддя 2.55, Лавриківці 5.51, Годів 7.80, Присівці 5.90, Озерянка 5.38, Жуківці 3.80, Monилівка 4.05, Яцківці 5.52, Бзовиця 7.75, Метенів 2.05, Осташівці 9.27, Футори 1.30, Зборів 10.20, Красне 1.80, Данилівці 9.55, Зборів-м. о. В. Кулик зб 2.85, Мільно, о. В. Корчинський 2.60, зб., Маркопіль, пар. ур. 4.90, зб., Серетець, пар. уряд 2.71, Білоголови, пар. ур. 6.

Золочів: Союз Українок зб. 50, Золочів філія „Просвіти“ 5, О. Зятик 5, кооп. „Хлібороб“ 5, В. Карабин 1, ПСК. 50. Підлисе, пар. уряд 12.18, Сасів, М. Петрасевич 1, Ожидів, пар. ур. 3, Цішки церква 4. Острів, пар. уряд 2.02, Закомаре, пар. ур. 3

Камінка Стр.: Союз Українок (бл. п. Г. Лемішкова) зб. Камінка Стр 48.22, Буськ 44.20, Тадане 12.71, Желехів-м. 0.40, Ямне 0.50, Милятин Ст. 10.50, Соколів 1.56, Сілець Бен. 4.48, Лодина Н. 1.38 Батятичі 4, Волиця Дер. 7.51, Желехів Вел. 12.05, Якимів 6.88, Вирів 11.30 Дернів 2.75, Стрептів 5.35, Спас 6, Убине 101.10, Стриганка 3.00, Тумицька 3.32, Нагірці-м. 6.22, Купче 6.28, Сілець Бен., пар. ур. 3, зб. Журатин, А. Гаврилюк 3.30, Кудирявці, о. Гатомир 2.90, Побужани. о. І. Курчаба 4.50, Ракобути, М. Осадан 5, Верблини, М. Рогальський 2.50, Козлів, П. Матвіїв зб. 7, Полоничнa, о. І. Наумів 13, Л. Павлишин 2, Е. Білевич 2, П. Сопотницький 2. Буськ, Нар. Банк 10, Побужани, С. Кужель 1.50, Руда Сіл., о. І. Глодзінський зб. 2.10. (Д. б.)

Копичинці. Філія „С. У“ зб. Копичинці-м. 13.90, Бетьки 7.32, Гора 8.50, Кутець 5.65, Баворівщина 15.30, Хомиківка 7.50, Копюбинці 5.16, Оришківці 18.68, Перемилів 2.34, Сорока 13.72, Сухостав 11,70, Яблонів 10.60, Гриньківці 7.30, Вигода 2, Хорошниці 5.60, Калинівщина 5.19, Кривеньке 12.88, Клювинці 2, Чорнокінці Вел. 11.37, Чорнокінці Слоб. 4.85. Гусятин 14.35, Гадинківці 14.80, Нараївка 1.14, Васильківці 5.36, Вільхівчик 4.75, Копюбинчики 6.42, Сидорів 4.80, Нижборк Н. 11.18, Босири 9.45, Чорнокінці Волле 6.29, Кабівці 10.67, Зелена 5.84, Увисла 12.30, Кривеньке, пар. ур. 10, зб., В. Останчук 1, Тудорів, о. Т. Соневицький 2, Сухостав, проп. В. Боровський 1, Перемилів, пар. уряд 4. Шидлівці, пар. ур. 10.

Перемишляни. Філія С. У. (Е. Сахнова) зб. Перемишляни 50.92, Коросно 15.83, Боршів 15,94, Новосілка 4.90, Липівці 6.68, Біле 4.42 Чупернoсів 7.01, Сивороги 2.20, Кредичі 13.56, Гуньків 4, Подусів 8.95, Утіховичі 4.80, Ушковичі 12.88, Пнятин 3.26, Глібовичі Св. 6.36, Янчин 13.96, Добряничі 6.22, Тучне 4.98, Кимир 6.70, Осталовичі 3, Вишиски 1.50, Дунаїв 7.96, Болотня 7.75, Волків 1.50, Свірж 2.45, Дусанів 9.62, Меришів 0.81, Бачів 3,72, Унів 17.68, Ладанці 21.20, Перемишляни-місто. Д-р М. Хаврона 1, Полюхі В. Г. Лиляк 5, Свірж, о. Т. Кишка 2.

Підгайці. С. Яворська зб. 251.23, Вербів 20, зб., Горожанка, о. І. Придаткевич 1, Сільце, Е. Вороневич 5, Раковець, М. Кисіль 1, чит. Просв. 9.65, Литвинів, Л. Ясінєвський 6.80.

Радехів. Філія С. У., Н. Селезінкова зб.: Волиця Бар. 7.80, Хмільно 10.78, Ордів 4.83, Мукане 4.18, Дмитрів 3, Станин 4.32, Немидів 5.04, Холоїв 7.77, Стоянів 7.60, Середпільці 4.53, Завидче 11.21, Лопатин 19, Кустин 8.57, Тетевчиці 5.95, Витків Н. 10.05, Опліцко 4.38, Нивиці 8.06, Пepатин 2.86, Радехів-м. 34.57, Сушно 14.50, зб. Холоїв, пар. ур. 2.72, Хмільно, Л. Чучман 2, Радехів, В. Басюк 1.

(Д. б.)

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.